

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
zestvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozestvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2054

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Svesti si svojih pravic

Čedalje bolj dobivamo vtis, da medna-
rodno politični dogodki v podonavskem pod-
ročju hitro dozorevajo in da se s strahotno
naglico približuje odločilna razvojna doba,
ki bo usodo podonavskih narodov potisnila
na tir sreče ali nesreče. Kot oblaki pred hu-
dourjem se v tesnih presledkih kopičijo važ-
ni politični dogodki. Besede o miru in o so-
vraštvu se kot bliski križajo in rezko režejo
nad Evropo. Pred enim ali dvema letoma so
bile fronte še daleč druga od druge. Cilji
nasprotujočih si taborov so bili bolj megleni
in nejasni. Danes je vse to drugače. Fronte
so se približale. Želje so postale glasne, na-
meni prozorni. Kaj bo?

Kot zadnji veliki človekoljubni poskus,
da se stvari uredijo v miru in slogi, je prišel
francosko-italijanski predlog, da naj ugasi-
nejo vsa nasprotstva v iskreni zavezniški
pogodbi, ki naj jo podpišejo vse države v
Podonavju, naj pripadajo temu ali onemu
taboru. Kakor med poedinci, tako zahteva
tudi sožitje med narodi žrtev in potrpljenja.
Naj postane podonavska pogodba takšna
slovesna prisega za strpljivo medsebojno
prenašanje drug drugega napak in nedostatk-
ov, v dobri veri, da bodo vse države iz tega
črpalke pripomočke za svojo rast in svoj na-
predek.

Na ta končna in v pravem pomenu be-
sede usodna pogajanja se sedaj pripravljamo
tudi mi. Proti tej mizi, kjer se bomo
prvič v poveljni dobi zbrali vsi narodi Po-
donavja, usmerjamo sedaj z različnimi ču-
stvi svoje korake. Pota miru so vedno bolj
huda kakor pota strasti. Tako malo spodbud
smo sprejeli vseh teh zadnjih 15 let za to po-
tovanje, tako trde besede nam še danes do-
nijo nasproti. Ali naj gremo, ali naj se obr-
nemo? Toda želja miru, kot morda maloka-
teri narod na svetu, hrepeneči po mirnem
delu in ustvarjanju z umom in z rokami, kot
le redko kdo v Evropi, smo se slednjič od-
ločili, da pojdemo. Na sestanku zunanjih
ministrov Male zveze v Ljubljani smo ne-
preklicno rekli, da z veseljem pojdemo na
ta pogajanja, iz katerih naj se rodi osve-
žujoči mir v naših pokrajinah.

V kakšnem razpoloženju? Stališča Jugo-
slavije v mednarodni politiki ni še noben
naš državnik lepše opisal, kot sedanjí pre-
sednik vlade g. Jevtič, ko je v svojem znan-
nem govoru o trogirskih levih tako-le ozna-
čil temeljno črto naše zunanje politike: »Tu-
jega nočemo, svojega ne damo! Naša drža-
va bi torej najrajši ne delala nobenih raz-
lik med sosedami in nesosedami, med bivši-
mi zavezniki in bivšimi neprijatelji, ampak
bi rada z vsemi živela v miru, sodelovala z
vsemi brez razlike, pomagala vsaki po svoji
moči, ne zahtevajoč od nobene nič drugega,
kot da se ravna po našem neovrgljivem vi-
soko etičnem načelu mednarodnega prava:
»Tujega nočem, svojega ne dam!«

Na podonavska pogajanja bo naša drža-
va nesla seboj samo to načelo in nič dru-
gega. Ona ima čisto vest in čiste roke. Naša
država nima težnj po tujih ozemljih, ona
ne želi premikati nobenih mejnikov. Saj je
priznala celo zelo boleče odločitve medna-
rodnega prava v pogledu meja in te svoje
besede ne bo pojejala. Zakonitost je tudi v
mednarodnem življenju fundamentum re-
gnorum, temelj držav in predpogoj njihove-
ga trajanja. Mi pa hočemo trajati in rasti.

Toda če so naši državi meje svete na zu-
naj, so ji svete tudi na znotraj. Če spoštuje
tuo last, želi, da se spoštuje tudi njena last-
nina. Zato bo priznala naših meja, ki jih
je začrtala kri naših narodnih junakov, tista
odločilna preizkušnja, v kateri bomo preiz-
kusili dobronamernost in iskrenost narodov,
s katerimi naj prišemo na podonavsko mi-
rovno pogodbo. V tej točki ne bomo dovolili
nobene oklevanja in nobene nejasnosti.
Nobeno slepomišljenje z lepimi besedami ali
umetnostno zvitiimi stavki nas ne bo zado-
voljilo. Ako bi bilo drugače, je boljše, da
nobre pogodbe ni. Med lastnikom in med
roparjem, med pravico in krivico kompro-
mis ni mogoč. Toda k naši lastnini ne spada
samo zemlja, na kateri prebivamo, marveč
tudi vse kulturno bogastvo, ki smo si ga v
nihanjju stoletij skupno ustvarili. Tudi te
svoje kulture ne prodajamo, niti nas sme kdo
siliti k temu, da bi četudi samo majhen del
svoje kulture odtujili. Narodne manjšine, ki
se raztezajo čez politične obronke v ozemlja
naših sosed, so bistven del naše kulture in
našega kulturnega območja in nas po božjih
niravnih zakonih nikdo niti navajati ne sme
k temu, da bi se kedaj odrekli pravice do
organičnih stikov med materinsko kulturo
in med njimi, ne glede na to, kje prebivajo.
A naša lastnina je še mnogo širša. Kot drža-
va imamo pravico do popolne neodvisnosti,
ki se je za nobeno ceno ne moremo odreči.
Denarnih robstev pojem neodvisnosti
ne prenaša. Gospodarskega hlapčevanja tu-
di ne. Niti nam je mogoče, da bi si pustili
vsiljevati posebne privilegije za tuje držav-
ljane na našem ozemlju, ako istih naši držav-
ljani drugod ne uživajo. To vse čisto
jasno izvira iz načela: Tujega nočemo, svo-
jega ne damo.

Stališče naše države v bodočih pogaja-
njih za podonavski pakt je silno enostavno.
Od nobene podonavske ali katerekoli druge
države nočemo, da nam odstopi česa od svo-
jega ozemlja ali od svoje lastne narodne kul-
ture ali da se nam na ljubo odreče pravicam
samostojnosti, želimo le, da bi se istega drža-
le tudi druge v svojih odnosih z nami.

G. predsednik vlade, ki bo v imenu naše
države govoril pri teh pogajanjih, je že na
ljubljanskem sestanku Male zveze v mo-
dernem spoznavanju zgoraj navedenih bitnih
načel v uradnem poročilu podčrtal to stali-
šče Jugoslavije, ko je zahteval, naj se v be-
sedilo, ki pozdravlja italijansko francoski
predlog, vnesejo besede »v okviru nacio-
nalnih interesov«. Zato sme naše ljudstvo z

Nova bolgarska vlada

Od Georgijeva do gen. Zlateva

Izvirno poročilo o vzrokih zrušitve „Zvenarjev“ - Vse bolgarsko ljudstvo trdno okrog kralja

Sofija, 26. januarja.

(Izvirno poročilo iz Sofije.)

Vlada generala Penča Zlateva, ki je bila pred
predsinočnim sestavljenjem, je v celi Bolgariji vzbudi-
la splošno zadovoljstvo. Nekako vsem je postalo
lažje. Na sofijskih ulicah so ljudje prijetno razpo-
loženi, drug drugemu čestitali, da je konec prej-
šnjega režima. Vsi so zadovoljni, brez oziroma na
strankarsko pripadnost, ko so stranke v nedavni
prošlosti še eksistirale. Zadovoljni niso edino
člani in somišljeniki politične skupine »Zveno«, to
je tistega krila Zvenarjev, ki je ostal zvest rezerv-
nemu polkovniku Damjanu Venčevu in Kimonu
Georgijevu. Zvenarji krila gosp. Kazasova, ki so
se pridružili pokretu profesorja Cankova, pa z odo-
bravanjem pozdravljajo novo vlado.

Ministrski predsednik general Zlatev, ki je v
kabinetu gosp. Kimona Georgijeva bil minister
vojske, je v prvi svoji izjavi bolgarskim in izo-
zem-

skim častnikom izjavil, da hoče nova vlada na-
daljevati dosedanje notranje in zunanje politiko
in nadaljevati delo 19. maja. Z drugimi besedami:
delo za »državno in narodno ozdravljenje«, ki je
tvorilo jedro programa vlade gosp. Georgijeva, se
bo nadaljevalo. Na kak način naj si potem raz-
lagamo splošno zadovoljstvo cele države, da je
padla vlada gosp. Kimona Georgijeva in da je bila
sestavljena vlada generala Zlateva. Odgovor je
zelo kratek.

Padeč vlade gosp. Georgijeva, ki je bil
samo eksponent polkovnika Velčeva, pomenja
padeč Velčeva, stvarnega diktatorja v Bol-
gariji od 19. maja 1934 do 22. januarja 1935.
Ljudstvo je zadovoljno, da je odstranjen od
oblasti polkovnik Velčev, ker je s tem Bol-
garija rešena jako nevarne podzemске borbe,
ki jo je polkovnik Velčev razvijal proti carju
Borisu.

„Kapetanska liga“ polk. Velčeva

Brezobzirne strankarske borbe, ko velikokrat
ni šlo več za državne interese, so ustvarile v arma-
di veliko nezadovoljstvo. Rezervni pol-
kovnik Velčev, višji načelnik vojne akademije
in eden glavnih organizatorjev prevrata 9. junija
1923 proti zemljoradniškemu režimu pokojnega
Aleksandra Stambuliškega, se je pokazal kot
spreten zarotnik. Tudi tokrat je organizir-
al tajno organizacijo mladih častnikov. Organiza-
cija se je imenovala »kapetanska liga«, ker
so v njej prevladovali stotniki, a njen voditelj je
bil polkovnik Velčev. »Vojna kapetanska« liga je
pričela pripravljati prevrat pod geslom, da je treba
ozdraviti državo. Istočasno pa je bila oblikovana
tudi politična skupina »Zveno«, ki je tudi bila pod
vodstvom polkovnika Velčeva in ki je na politič-
nem polju pripravljala razpoloženje.
Časopisje »Zveno« sta bila tednik »Zveno« in dnev-
nik »Izgreva«. Glavni ideolog »Zvena« je bil gosp.
Dimo Kazasov, spreten častnik, sedanjí bol-
garski minister v Beogradu in navdušen pionir bol-
garsko-jugoslovanskega zblizanja. Pozneje se je
prof. Cankov ločil od pokojnega Ljapčeva in je
svojo stranko imenoval »Narodni pokret«. Izdelal
je nov strankin program, ki je bil jako podoben
ideologiji »Zvenarjev«. Gibanje Cankova je z dne-
va v dan bolj naraščalo. Splošno je vladalo mišlje-
nje, da ima prof. Cankov poleg zemljoradniškega
največ političnih pristašev. Vsi smo imeli vtis, da
bo prof. Cankov že v bližnje bodočnosti na legalen
način prišel do oblasti. V tem trenutku je g. Ka-
zasov z enim delom »Zvena« pristopil k »Narod-
nemu pokretu« g. Cankova. V »Zvenu« so ostali
polkovnik Velčev, Kimon Georgijev in Peter To-
dorov. Tem trem voditeljem so se pridružili proto-
geroristi, to je skupina makedonskijevščih, ki so
vodili borbo na življenje in smrt z mihajlovisti.
Dne 19. maja 1934 je »vojna liga« izvedla prevrat
in izročila državno oblast skupini Zvena, ki je
ostala na krmilu, ki je vodila državo po željah in
smernicah polkovnika Velčeva.

Vlada g. Kimona Georgijeva je zatlra UMRO
krila Mihajlova. Vsi državljani Bolgarije so bili
s tem zadovoljni, ker so poslej prenehala make-

Generalni inspektor notranjega ministrstva v Mariboru

Maribor, 29. jan.

Danes je prispel v Maribor v spremstvu
banskega svetnika in bivšega upravnika Ljub-
ljanske policije g. Guština, generalni inspek-
tor notranjega ministrstva g. Kuzmanovič. Ge-
neralni inspektor je obiskal tukajšnje pred-
stavniške političnih oblasti in je zvečer povabil
na daljši sestanek g. Franja Žebota, nositelja
nevtiralne liste za senatorske volitve. Sestanek
ob uri, ko to poročamo, še traja.

Vsesovjetski kongres

Molotov o zunanji politiki Rusije

Samo s Poljsko in Nemčijo odnošaji še vedno niso povoljni

Moskva, 29. jan. c. Na današnjem zasedanju
vsesovjetskega kongresa je govoril prvi Molotov.
Imel je obširen političen referat o notranji in zuna-
jni politiki sovjetske Rusije. Molotov pravi, da še ni
nastopilo nobeno izboljšanje v gospodarski krizi, ki
vlada danes v kapitalističnem delu sveta. Gospodar-

mirom pričakovati razvoja teh zares težkih
pogajanj, ker ve, da so nacionalni interesi
— prav posebno občutljivi na severnih in zuna-
ronkih držav — v trdnih in zanesljivih ro-
kah. G. predsedniku vlade pa bomo le poma-
gali, če bomo ostali mirni in dostojanstveni,
ker mi bomo s tem krepili zavest, da govor-
res v imenu vseh Jugoslovancev brez izjeme,
inozemskim vladam in tujim javnim mne-
njenjem pa bomo istočasno prinesli prepriče-
valni dokaz, da je način, kako Jugoslavija
misli in želi sodelovati v Podonavju, samo
eden in da ga v imenu Jugoslavije tolmači
predsednik njene vlade.

donska ubijstva, katerim je prav za prav napravila
konec že prejšnja vlada gosp. Nikolaja Mušanova.
Toda ne smete pozabiti, da je režim 19. maja na-
stopil samo proti mihajlovizmu, medtem ko so
protogeroristi ostali svobodni, še več, vlada jih je
celo favorizirala. Njihovi voditelji Šandarov, Pop-
todorov in Trajkov so se ves čas svobodno spre-
hajali po sofijskih ulicah in imeli najtesnejše zveze
z Zvenarji. Bolgarska javnost je radi tega bila ne-
jevoljna, ker so za makedonska ubojstva, ki so
toliko škodovala ugledu Bolgarije v zunanjem
svetu, bili odgovorni tako mihajlovisti, kakor pro-
togeroristi.

Ena izmed razlik med vlado Kimona Georg-
ijeva in vlado generala Zlateva je v tem, da seda-

Paktomanija ali kje je resnica

2 tajni pogodbi

Francosko-ruska pomorska in poljsko-japonska voj. pogodba

Pariz, 29. jan. c. Francosko zunanje ministrstvo
je zanikalo vest ameriške agencije »Universal Ser-
vice«, ki je trdila, da se vrše tajna pogajanja med
francosko in sovjetsko vlado za sklenitev tajne po-
morske pogodbe. Francoska vlada pravi, da so ta
poročila izmišljena. Vseeno pa so začeli pariški listi
trdovratno ponavljati to vest in poročajo, da hoče
v zvezi s to tajno pogodbo sovjetska Rusija popol-
noma preosnovati svoje vojno brodogrje na Daljnem
vzhodu in predvsem v Baltiku.

Prvo, kar naj bi ta tajna pogodba uredila, je
vrnitev nekdanje ruske črnomorske vojne mornarice,
ki se še vedno nahaja v Bizerti, kamor so jo odpe-
ljali wrangolci, ki so jih boljševiki prepodili iz
Rusije. To brodogrje ni veliko in obsega eno veliko
križarko, deset torpednih rušilcev, štiri podmornice
in nekaj pomožnih enit. Sovjetska vlada bi to bro-
dogrje popravila in ga vporabila za stražno službo
v Črnem morju, medtem ko bi vse dozdajanje novo
črnomorsko brodogrje prepepelala v Baltik. Sovjetska
Rusija hoče Baltik na ta način zavarovati proti Nem-
čiji. Francija pa bi smatrala rusko brodogrje v Bal-
tiku kot levo krilo obsežne fronte proti Nemčiji, če-
gar desno krilo bi bilo v Vogezih. Francija tudi
želi, da pride Rusija na bodočo pomorska pogaja-
nja, kjer bo zahtevala enakopravnost z nemškimi bro-
dogrjem v Baltiku. Če bi se ta pogodba res posre-
čila, potem nastane vprašanje, kako spraviti rusko
vojno brodogrje v Črno morje, ko sta Dardanele in
Bospor mednarodnopravno zaprta za prehode voj-
nih ladij. Dve ruski križarki »Pariskaja Komuna«
in »Proletarna« sta to prepoved že enkrat kršili,
ko sta 17. januarja 1930 vdrli skozi Dardanele v
Črno morje, toda prehod celega brodogrja bi brez

nja vlada na enak način traktira mihajloviste in
protogeroriste, ker smatra, da so eni, kakor drugi
državi nevarni in da se vmešavajo v njeno zunanjo
politiko. Istega dne, ko je bila sestavljena vlada
general Zlateva, so zaprli takoj 24 vodilnih proto-
gerovistov in 8 mihajlovistov, Mihajlovistov torej
manj, ker je že prejšnja vlada z njimi pospravila

Zagonetni Velčev

Velčevu ni mogoče priti do živega, ker ima
za seboj večino častniškega zbora in da je torej
popoln gospodar položaja. Vesti, da so častniki
razdeljeni v več taborov, kar se je vedno glasneje
govorilo po kavarnah in na ulicah, je med narodom
vzbujalo velik nemir in strah za bodočnost države.
V resnici se duhovi nikakor niso mogli pomiriti,
kar je preprečevalo vsak napredek in gospodarski
razvoj.

Nazaj k demokraciji

V vladi generala Zlateva so glavni resori v ro-
kah častnikov. General Zlatev je ministrski pre-
sednik in vojni minister, general Radev minister
prosvete in polkovnik Kolev minister notranjih
del. Posebno važnost polaga vlada na ministrstvo
prosvete, ki ga vodi jako izobražen in jako ener-
gičen oficir. To pa je treba, ker je zlasti med bol-
garskim učitelstvom zelo razširjen komunizem.
Zamenjan je tudi minister narodnega gospodarstva
Bojdžiev, ki so ga smatrali za eksponenta kon-
servativne narodne struje.

Nastaja vprašanje, koliko časa bo vlada ge-
nerala Zlateva ostala na krmilu. Toda pozitivno na
to vprašanje nihče ne more odgovoriti. Splošno pa
vlada prepričanje, da je sedanja vlada prehodna,
ker bo kralj že v bližnji bodočnosti poveril vlado
odličnim političnim voditeljem s to nalogo, da pri-
pravijo teren za povrnitev nazaj v parlamentarizem.

dvoma dvignil viharne proteste od strani Anglije,
ki ji je razorožitev dardanelskih ožin mnogo bolj
pri srcu kot polna oborožitev Nemčije.

V zvezi s temi francosko-ruskimi pomorskimi
pogajanjmi — zanikanjem francoske vlade namreč
nikdo resno ne verjame — se je utrdilo tukaj tudi
prepričanje, da se poljsko-nemška prijateljska po-
godba od 26. januarja 1934 razvija v pravo prav-
ceno politično zvezo. Poljska je pristala na to, da
Nemčijo podpira v Podonavju in na Baltiku proti
Rusiji. Še več, francoski listi vedo poročati celo,
da je bila prav te dni sklenjena tajna pogodba med
Poljsko in Japonsko z ozirom na potrebo, da se Ja-
ponska in Poljska skupno vojaško zavarujeta proti
Rusiji. Ta pogodba je ostala tajna in čeprav je
Poljska članica Zveze narodov, je v Zenevi ni pri-
javila. Paktomanija, pod katero trpi sedaj Evropa,
je torej le maskiranje priprave na vojno, trdi »Intran-
sigeant«. Zakaj si nikdo ne upa povedati resnice na-
rodom?

Odrin pod vodo

Odrin, 29. jan. c. V vsej Turčiji vladajo silne
nevihte in dež lije neprestano. Ves promet počiva.
Tudi med Bolgarijo in Carigradom so danes usta-
vili vse vlake. Na evropski strani trpi največjo škodo
do mesta Odrin, ki ga je danes reka Marica vsega
poplavlila. Osem desetih hiš je pod vodo. Večina hiš
se je že zrušila. Zelo mnogo je tudi mrtvih. Prebi-
valstvo le z muko beži iz poplavljenih delov mesta
na višine. Reševalna dela so še težja, ker je voda
poplavlila tudi mestno elektrarno.

Volitve na Češkoslovaškem

Praga, 29. jan. b. Kolikor se sedaj lahko
predvideva, bo pri prihodnjih parlamentarnih vo-
litvah na Češkoslovaškem vsega 17 kandidatnih
list in sicer: 7 čeških, 1 slovaška, 5 nemških, 1
poljska in 1 madjarsko-židovska lista. K tem pa
pride še komunistična lista. Med češkimi stran-
kami ni prišlo do nikakršne koalicije in se ni
mogel ustvariti niti tako pričakovani blok, v ka-
terega naj bi vstopili agrarci, krščanski socialci
in pa obrtniki. Vse stranke bodo šle na volitve
samostojno.

Tajinstvene „smrti“ v škandalu Stavijski trajajo naprej

Pariz, 29. jan. c. Nocoj je nenadoma umrl
bivši glavni državni tožilec v Parizu Jean Pres-
sard. Ta državni pravdnik je svak bivšega mini-
strskega predsednika Chautempsa. On je bil tisti,
ki je sodniku Princeu dal vse dokumente o Sta-
viskijevi aferi. Takoj nato je bil sodnik Prince
klican v Dijon, kjer je bil na skrivnostni način
umorjen. Stavijskijevi dokumenti so istočasno iz-
ginili. Zato je javno mnenje dolžilo Pressarda, d.
je on spravil Princea s sveta, da bi tako rešil
framasonski-radikalni režim. Casopisje še zmera
napada Pressarda in zahteva, da ga zapro. Nocoj
pa je Pressard nenadoma umrl. Njegova družina
je prepovedala vse obiske.

Dunajska vremenska napoved: Brez bistvenih
izprememb, oblačno. Nagnenje k snegu.

Naše vseučilišče in druge zanimive zadeve

Ker smo dobro vedeli, da »Jutro« na naše ugotovitve glede rektorskih volitev na Aleksandrovo vseučilišče, ki jih je skušalo ožigovati kot državni škodljiv pojav separatizma, ne bo moglo stvarno odgovoriti, nas njegov malo dostojen odgovor v številki 29. t. m. ni prav nič presenetil. Mi smo od »Jutra« zahtevali, ako je že vtaknilo svoj nos v stvar, ki ga kot popolnoma avtonomna zadeva vseučilišča, zakonito zaščitena po uradni tajnosti, nič ne briga, naj doprinese dokaz za svoje težko sumničanje. Glasilo dravske JNS je namreč trdilo, da je na izvolitev profesorja Samca za rektorja ljubljanskega vseučilišča v odločnem smislu vplivala izjava ali ponašanje nekaterih članov profesorjskega zbora, ki da so bili mnenja, da bi bila izvolitev »slovenskega Jugoslovenc« dr. Hadžija nezdružljiva s slovenskim značajem Aleksandrovega vseučilišča. Tak dokaz bi bilo »Jutro«, ki je ves svoj članek zgradilo na taki izjavi, o kateri smo pravi, da se je baje podala, vsaj sedaj naknadno dolžno doprinese, ker pač noben honesten list vsaj potem, ko je pozvan, ne bo brez tehtnih dokazov ostal pri trditvi, ki pomeni, ako nima nobene stvarne podlage, v resnici denunciacijo po krivici, v svojem polnem in pristnem pomenu. »Jutro« pa namesto tega (— na kar bi mi, ki smo o stvari zelo dobro informirani, seveda tudi ne ostali dolžni odgovora —) ponavlja trditve, da ni članov vseučiliškega profesorjskega zbora po krivici denunciralo kot separatiste in nasprotnike jugoslovenske domovinske, državne in narodne zavesti, ampak da je le ugotovilo »izvestne činenice iz pomena rektorskih volitev, ki ravno v interesu same naše univerze niso smele ostati neopažene. Zdej pa pozivamo »Jutro«, naj te činenice, o katerih pušča javnost slejkoprej popolnoma neinformirano, vendar jasno in glasno pove, naj tiste izjave objavi, ker na podlagi baj-govorice se take obdolžitve, zaradi katerih navaden zemljan zapade paragrafom zakona o zaščiti države, ne iznašajo kot gotova dejstva in se ne osumijo kar cele fakultete in njihovi člani. Če pa »Jutro« tega ne bo storilo in ne bo dokazalo, da se je res podala izjava, iz katere bi sledilo, da dr. Hadži zato ni bil izvoljen za rektorja, ker

ni Slovenec, potem ne bomo z »Jutrom« več debatirali naprej, ampak bomo samo pribili to dejstvo kot dokaz, kako je pri nas mogoče osuiniti brez vsake podlage celo najodličnejše znanstvenike in kulturne delavce kot nasprotnike jugoslovenske državne in narodne zavesti. »Jutro«, ki menda samo pravilno sluti in čuti, da bo ostalo slovenski in jugoslovanski javnosti tak dokaz najbrž dolžno, skuša zavedo poriniti na čisto drug tir. Da bi obrnilo pozornost od metod, ki so se pod bivšim režimom sistematično prakticirale nasproti politično neljubim ljudem in nasproti opoziciji sploh, zopet pogreva »denunciantstvo«, s katerim so klerikaleci osramotili naš narod zlasti v prvih letih svetovne vojne. To je res prečuden in iz normalne psihologije popolnoma nerazumljiv kompleks, kako more »Jutro« zopet in zopet načenjati to zadevo, ko pa bi moralo vedeti, da kdor pod stekleno streho sedi, naj ne meče kamenja na druge. Ako se je kak predvojni politik takratne ljudske stranke res posluževal kot avstrijski patriot takih metod, pa se zdaj na jugoslovansko politiko povojne SLS meče za to krivda, bi bilo to popolnoma enako metodi, če bi mi delali odgovorne »Jutro« in njegove voditelje in prijatelje za znane avstrijske patriotske izjave voditeljev starega naprednjaštva že dve leti pred izbruhom svetovne vojne v kranskem deželnem zboru in v »Slovenskem narodu«, ki je ljuto napadel svoje mladine zaradi njihovega srbofilstva, češ kako da s tem škodujejo resničnim interesom slovenskega naroda in jih s tem enostavno v najnevarnejšem času in okoliščinah denunciral. O vojnih letih pa ne govorimo, da nam ne bi bilo treba zabeležiti neštevilnih slučajev, v katerih so izpričali svoj gorci avstrogerški monarhični patriotizem številni ljudje, ki se danes pod streho slovenske JNS čestokrat hudo opletajo jezik za jugoslovansko državo in narodno zavest. Bilo bi zato boljše, če bi ta prečuden kompleks znanega slovenskega inteligentnega švigavagantstva pustili pri miru. Saj je za dokaz denunciantstva popolnoma nedolžnih ljudi gradiva na kupe iz neposredne prošlosti in sedanjosti!

Proračun mesta Maribor

(54.491.145 Din)

Maribor, 29. januarja.

Nocoj je bila dolgo pričakovana proračunska seja mariborskega občinskega sveta, za katero je vladalo v mariborski javnosti izredno zanimanje. Dokaz temu je bila danes nabito polna galerija mestne posvetovalnice, na kateri so bili zbrani v častnem številu mariborski trgovci in odlični predstavniki mariborskega gospodarstva. Galerija je ves potek proračunske debate živahno spremljala ter je bila mestoma precej burna, tako da je moral župan opetovano zagroziti, da bo pustil poslušalce odstraniti iz dvorane.

V uvodu je župan poročal, da je banska uprava zadržala zadnji sklep občinskega sveta o napredovanju devetih mestnih uslužbencev, in sicer samo glede plač. Mestna občina se je pritožila na državni svet.

Takoj nato je podal proračunsko poročilo mestni svetnik Sabothy.

Proračunsko poročilo

Svetnik Sabothy je izjavil, da je sedanji proračun v bistvu nadaljevanje proračunov iz prejšnjih let. Z njim je izraženo stremljenje, da se zagotovijo občini sredstva in dobro gospodarstvo brez novih obremenitev. Formalno imamo dva proračuna. Prvi je proračun mestnega zaklada, ki znaša 24.021.044 Din in pa proračun mestnih podjetij, ki znaša 30.370.101 Din. V glavnem se je v svojem ekspoziciji bavil s proračunom mestnega zaklada. Novi proračun mestnega zaklada je približno za 800.000 Din višji od lanskega. V utemeljitve tega povišja je navajal: Dasi so izredne razmere, se je vendarle moralo misliti na investicijska dela. V novem proračunu se je dotikal z večjim zneskom regulacijski fond in sklad za vzdrževanje cest. V oba sklada se je dalo približno 360.000 Din. Nadalje so predvideni izredni izdatki 75.000 Din za preizkus vodovodnih meril, 60.000 Din za obrambo mariborskega mesta itd.

Ne 24, temveč 17 milijonov Din

Glede tehnične strani proračuna je občinski svetnik Sabothy dejal sledeče: Številka 24 milijonov Din stvarno ne odgovarja popolni resnici, ker se vodijo med izdatki tudi anuitete v višini 6 milijonov Din, ki jih pa mestna podjetja vrnejo mesnemu skladu. V prihodnjem proračunu te postavke ne bo več. Tudi 2 milijona Din za porabo vode ne spadata v proračun mestnega zaklada. Stvarno bo torej znašal proračun mestnega zaklada samo 17 milijonov Din. Med izdatki je največji del namenjen za ureditev cest, ulic, trgov in pa za plače mestnega uslužbenstva. Osebnih izdatki so isti kakor lani; tudi lani izpraznjena štiri uradniška mesta so ostala še vnaprej odprta ter so vnešena v proračun, da se, če potrebno, lahko med letom zasedejo. Regulacija osebjia po novem zakonu se še ni izvršila. Ta del proračuna bo morda potrebno še med letom spreminjati. Dohodki mestnega zaklada izvirajo v glavnem iz davšnin in povrnitev od mestnih podjetij. Mestne davščine so v novem proračunu iste kakor vsako leto. Ker je davčna osnova večja, so tudi dohodki davšnin večji, ne odgovarja pa dejstvu, kar se navaja v raznih spomenikih, da bi se bili dohodki mestne občine na davščinah radi zvišanja osnove povečali kar za 600.000 Din. Za občino so pa merodajni samo podatki davkarje. Tudi se mora računati, da ne bodo davščine v določenih višini izterljive in bo nastal znaten primanjkljaj. Verjetno je tudi, da bo odpadla davščina na vozila, ki donša 250.000 Din, ter je radi tega potrebna gotova proračunska rezerva, da ne bo med letom občina primorana iskati novih virov dohodkov.

Vprašanje uvoznine

Uvoznina se je letos regulirala v prvi vrsti na željo pridobitnih krogov mariborskega mesta. Večina mest, med njimi Ljubljana, Zagreb in celo Ptuj, imajo dosti večjo uvozninsko tarifo, kakor se predlaga v Mariboru. Uvoznina je zgolj akt samoohranbe. Prihodnje leto bo celo najbrže treba misliti, da se uvede carinska črta okoli mariborskega mesta in bo radi izpada nekaterih davšnin uvoznina predstavljala glavni vir dohodkov mestne občine. Bila pa je tudi potrebna za fiskalni uspeh in za uravnoteženje mestnega proračuna. Pri uvozninskem vprašanju pa so se upoštevale želje vseh krogov.

Mestni dolgovi

Koncem leta so znašali mestni dolgovi okoli 67 milijonov Din. Za konec prihodnjega proračunskega leta pa so določeni na 63.25 milijonov Din, torej za 3.5 milijonov Din manj. Od tega pa odpade na mestni zaklad samo ena tretjina, dve tretjini pa na mestna podjetja. Novih investicijskih posojil proračun ne določa. Vnešena je samo anuiteta za novo magdalensko šolo. Poročevalec se je nato podrobneje bavil z vlogo Društva hišnih posestnikov, v kateri so zahtevali znižanje davšnin in doklad ter znižanje zamudnih obresti. Glede znižanja davšnin in doklad, ki so ga zahtevali hišni posestniki v svoji vlogi, je poročevalec pojasnil, da njih navedbe ne odgovarjajo popolnoma dejstvu in da si je občina morala ustvariti nekako proračunsko rezervo iz razloga, ker pričakuje nazadovanje dohodkov. Znižanje zamudnih obresti se je izvršilo in je bil sprejet sklep v finančnem odseku, da se obresti znižajo od 8 na 6%. Odplačevanje zastankov v več letnih obrokih je neizvedljivo, ker bi porušilo celotni finančni aparat. Individualno se obroke itak dovoljujejo. V zvezi s proračunom je nato predložil mestnemu odboru v odobritev nekatere sklepe finančnega odseka, ki urejujejo vprašanje občinskega gospodarstva. O teh sklepih bomo poročali prihodnjič. Poročevalec je predlagal glavno debato o proračunu mestnega zaklada, na predlog občinskega svetnika Grčarja pa je podal še poročilo o proračunu mestnih podjetij.

Mestna podjetja

Proračun mestnih podjetij se je prvič poskušal sestaviti ne na fiskalni, ampak na trgovski ozir. industrijski podlagi. V proračunu mestnega zaklada so številke fiksne in obvezne, proračun mestnih podjetij pa določa samo približne številke, namreč to, kar se bo izdalo, ter služi upravi samo za kajipostekom leta. Nova stvar je tudi, da so mestna podjetja zajeta kot enota in niso deljena po posameznih obratih. Kot gospodarska enota se tudi podjetja skupaj upravljajo. Dohodki in izdatki mestnih podjetij so uravnoteženi za 30.370.101 Din. Ena največjih postavk je obrestovanje in amortizacija, prispevki za tok in takse, ki znašajo skoraj polovico proračuna. Osebnih izdatki in mezde znašajo nad 7 milijonov Din in so sicer visoki, izvirajo pa iz tega, ker so se morala uradniška mesta v upravi mestnih podjetij zasedeti z uradniki, ki so že na visokih položajih. Personalni izdatki mestnih podjetij pa niso povečani. Najbolj pasivno med mestnimi podjetji je mestno kopališče, ki je preobremenjeno s personalom, in je bila karilna naprava zastarela. S preureditvijo kuršiša so se znižali stroški za polovico. Z novim proračunom sta uravnotežena tudi že avtobusni promet in plinarina. Med dohodki so na prvem mestu dohoda vode, plina in električnega toka s 14 milijoni Din. Nadalje je pojasnil, da je afera avtobusnega podjetja obstojala edino v tem, da nekateri organi niso izvrševali svoje službe z ono vestnostjo, ki je bila potrebna, ter so zaradi tega bili tudi odpuščeni. Vodstvo avtobusnega prometa je prevzel bivši tajnik mestnih podjetij, ing. Zupančič. V načrtu je sedaj ločitev avtobusnega prometa od delavnice in garaže, ki je že deloma izvršena. Avtobusna delavnica in garaža se bosta združili s centralno delavnico mestnih podjetij in centralnim skladiščem Centralizacija skladišč je najvažnejši problem bodočnosti. Tej instituciji se dodeli tudi centralna uprava kurjave (premoga, bencina) ter osrednja strojna uprava mestne občine. Z vodstvom novega podjetja bo poverjen dosedanj tajnik ing. Zupančič.

Splošna obravnava

Ko je končal referent svoj ekspozicije, se je razvila splošna debata, v kateri se je kot prvi oglašil k besedi zastopnik gospodarskih krogov, svetnik Andrej Oset. Gospodarski krogi so o proračunu ponovno razpravljali ter so zlasti nasprotovali uvedbi uvoznine in zahtevali znižanje doklad in davšnin. Poudarjal je veliko zanimanje, ki vlada za letošnji proračun, zlasti radi tega, ker se niso vpoštevale želje mariborskih gospodarskih krogov po čim večjem varčevanju. Stalno zviševanje izdatkov v dobi gospodarske krize je tem bolj osumljivo, ker celo

Podonavski pakt le vzhaja

Stockinger v Pragi

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Češko

Praga, 29. jan. c. Danes opoldne je dopotoval v Prago avstrijski trgovinski minister Stockinger, ki bo osebno prisostvoval otvoritvi pogajanj za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Češkoslovansko in Avstrijo. Na kolodvoru so ga sprejeli vsi predstavniki oblasti, med njimi tudi češkoslovanski trgovinski minister.

To potovanje vzbuja precejšnjo pozornost, ker je to sedaj v prav kratkem času že drugo potovanje avstrijskega državnika v Prago. Pozabiti ne smemo, da se je istčasno, ko so se sklepali rimski sporazumi med Lavalom in Mussolinijem, pri češkoslovanskem zunanjem ministru Benešu mudil avstrijski finančni minister dr. Buresch. Takratni obisk se je utemeljeval s tem, da se je Buresch prišel osebno zahvaliti dr. Benešu za češkoslovansko podporo pri mednarodnem posojilu. Ta vladnostna poteza je bila sicer zelo lepa, ni pa bila tako najna. Prav tako ni nujno osebno potovanje avstrijskega trgovinskega ministra v Prago, da olvori trgovinska pogajanja. Zato ni izključeno, da gre pri vseh teh potovanjih za obsežnejšo politično akcijo, ki je seveda šele v razvoju. Iz tega se da samo sklepati, da je Češkoslovanska silno interesirana na neodvisnosti Avstrije. Zato bo dovolila Avstriji gotovo veliko gospodarskih koncesij, da okrepi avstrijsko gospodarsko neodvisnost. Ni izključeno, da imata zaradi skupne nemške nevarnosti Avstrija in Češkoslovanska precej sorodno stališče napram sporazumom, ki sta jih sklenila Laval in Mussolini v Rimu.

Japonsko-kitajska konferenca

Nanking, 29. jan. c. Danes se je tukaj začela japonsko-kitajska konferenca. Politični del konference vodita japonski poslanik v Šanghaju Šarioji in pa član nankinske vlade Wangšingvaj. Vojaški del razgovorov vodita japonski vojaški ataše Suzuki in pa general Čangkaškej. Cilj teh pogajanj je, da se ustvari tesno sodelovanje med Japonsko in Kitajsko. Japonska prosi Kitajsko, da ji pomaga pri njenem konstruktivnem delu. Zelo je zlasti potrebno sodelovanje med Japonsko in Kitajsko na gospodarskem polju. Japonska bi tudi želela, da se ustalijo valutne razmere na Daljnem vzhodu in da si obe državi ustvarita skupno valuto. Nadalje naj se sklene skupna pogodba za pobijanje roparstva. Nadalje naj se sklene skupna pogodba za pobijanje protijaponske propagande. V tujih diplomatskih krogih se misli, da hoče Japonska s temi pogajanjmi na miren način dobiti protektorat nad vso Kitajsko.

Mukden, 29. jan. c. Japonske čete so ustavile svoj pohod v Šahar. Nekateri oddelki se celo umikajo nazaj proti meji. Pogajanja med japonskimi in kitajskimi generali so zastala, ker čakajo vsi na potek pogajanj v Nankingu.

Tokio, 29. jan. AA. Po trditvi nekega uglednega japonskega lista, postavlja japonska vlada Kitajski tele bistvene pogoje za sporazum med Japonsko in Kitajsko:

1. Kitajska se obveže, da se ne bo obračala na Zvezo narodov zasiran sporov na Daljnem vzhodu.
2. Po potrebi in po poprejšnjem sporazumu z Japonsko se Kitajska obveže, da bo izstopila iz Zveze narodov, če bi se pokazala nujnost takšnega sklepa v interesu dobrih odnosov do glavne vele-sile na Daljnem vzhodu.
3. Kitajska se obveže, da bo odpovedala evropskim in ameriškim vojaškim instruktorjem in na-mesto njih najela Japonce.
4. Odnosaji med Japonsko, Kitajsko in Man-čžurijo na političnem polju morajo postati zelo dobri.
5. Če Kitajska sprejme gornje pogoje in druge, ki so z njimi v zvezi, je Japonska pripravljena dati Kitajski izdatno finančno podporo za preureditev vojske in državne uprave.
6. Japonska pristane, da podpiše s Kitajsko poseben protokol o sodelovanju in podpori, kakršen že obstoji med Japonsko in Mandžurijo.

Katoliška katedrala pogorela

Newyork, 29. jan. AA. Iz Milwaukeeja poročajo, da je tamšnja katoliška katedrala pogorela do tal. To arhitektonsko znamenito cerkev so zgradili v začetku 19. stoletja. Požar je uničil tudi mnoge znamenite umetnine, ki so se nahajale v cerkvi.

Ne more na sejo, ker je zaprt

Zeneva, 29. jan. AA. Španski generalni konzul je obvestil predsedstvo mednarodnega urada za delo, da dosedanj španski delegat Largo Kabalero ne bo mogel sodelovati pri zasedanju mednarodnega urada za delo, ker je zaradi zadnjih izgredov v Španiji zaprt.

Nova skupščina

Belgrad, 29. jan. m. V prostorih narodne skupščine se je nocoj vršila seja režijskega odbora za dovršitev novega parlamenta na Aleksandrovi cesti. Seji so prisostvovali: predsednik narodne skupščine dr. Kumanudi, podpredsednik skupščine dr. Kosta Popović, predsednik finančnega odbora dr. Perić in poslanec Ilija Mihajlović.

Ker je finančni minister dr. Stojadinović že obvestil predsedništvo narodne skupščine, da je potrebnih kredit za dovršitev nove poslanske zbornice v iznosu 35 milijonov dinarjev že zasiguran, je bil na nocojšnji seji tega odbora sprejet sklep, da se naprosi gradbeni minister dr. Marko Kožulji, da predloži odboru podrobne načrte in predračun za dovršitev tega dela. Zato je verjetno, da bo že na prihodnji seji sprejet konkretni sklep za dovršitev novega parlamenta, ki se gradi kakor znano, že desetletja.

država napoveduje znižanje davkov. Osebnih izdatki niso preveliki, ker so v proračunu določena tudi že izpraznjena mesta. Previsoke so postavke za vzdrževanje poslopij, zlasti za vzdrževanje gradu, ki je glavno breme občinskega gospodarstva. Gospodarski krogi so proti adaptaciji gradu. Najemina je mnogo preizkita in poslopije se ne izrablja racionalno. Zahteva, da se vsa posojila, ki se obrestujejo nad 6%, konvertirajo. Sedanja višina doklad in davšnin ni upravičena, ker je davčna osnova zvišana in bo donos iz tega naslova v resnici mnogo večji. Zahteva pojasnilo, zakaj se niso prodale mestne hiše v smislu svojačasnega sklepa. Postavka za pospeševanje obrti in trgovine je preizkita. Prav tako je preizkita tudi prispevek za pospeševanje tuj-skega prometa. Nujno bi bilo potrebno, da se v proračun vnese prispevek za ustanovitev državne obrtne šole, za katero naj bi občina dala potrebno zemljišče. V proračunu ni prispevka za vajeniški dom, za katerega je že banska uprava dala na raz-

Nemčija v o'onauskem paktu?

Rim, 29. jan. TG. Semkaj se je vrnil nemški veleposlanik baron von Hassel, ki se je nekaj dni mudil v Berlinu. Von Hassel je prinesel s seboj pismeno zagotovilo Hitlerja, oziroma nemške vlade, da je pripravljena pogajati se za pristop k podonavskemu paktu o nevmešavanju, ki ga predlagata Francija in Italija. Nemški poslanik je bil že sinoči sprejet od Mussolinija, ki mu je sporočil stališče nemške vlade. Mussolini je izrazil svoje veliko veselje nad to odločitvijo nemške vlade.

Pilsudski obiše Berlin

Varšava, 29. januarja. b. Tukajšnji list pona-tiskuje vesti londonskih listov o bodočem potovanju, ki ga baje namerala izvršiti maršal Pilsudski v Berlin. Listi ne komentirajo te vesti, večina njih pa izraža svoje prepričanje, da se starec Pilsudski ne bo preneglil v svojih sklepih. Nacionalno-demokratski listi poročajo v zvezi s tem o nekem novem nemškem načrtu, po katerem bi se lahko rešila vsa sporna vprašanja, ki obstojajo še med Nemčijo in Poljsko, istočasno pa bi se po tem načrtu sestavil skupen program obeh držav za bodočnost. Kakor se čuje, vsebuje ta program tudi delovanje za razširitev nemško-poljske fronte.

Polovične vožnje

Belgrad, 29. jan. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozina na državnih železnih črtah članom pevskega društva »Oljka« v Celju, »Celjskega pevskega društva«, Glasbene Matice v Ptuj, Pevskega društva Slovenjgradec, Pevskega odseka v Poljanah, pevskega društva »Lipa« v Slovenski Bistrici, ki bodo sodelovali na velikem komemorativnem koncertu v spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Koncert bo v Mariboru 3. marca, popust pa velja od 2. do 4. marca.

Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozina na državnih železnih črtah delegatom podobora združenja rezervnih častnikov in bojnikov iz vse države na izredno zborovanje združenja v Belgradu 10. februarja. Popust velja od 6. do 14. februarja.

Za službo v finančni kontroli

Belgrad, 29. jan. AA. Finančni minister je odredil, da se v nasprotju z uredbu za organizacijo finančne kontrole lahko sprejmejo za zvaničnike finančne kontrole tudi osebe, ki so dopolnile samo osnovno šolo, zato so pa po poklicu mornarji (ribiči) ali pa da so odslužili kadriški rok v vojni mornarici ali se pa izučili strojno-ključavničarske obrti in imajo predpisani izpit za samostojno rokovanje z motorji na bencin, bencol, petrolej ali nafto, ki se nahajajo na ladjah.

Naciji v Belgradu

Belgrad, 29. jan. m. Semkaj je prispel dr. Josip Wagner, pokrajinski vodja narodnih socialistov v Gornji Slezijsi. Nocoj je imel v prostorih tukajšnjega Jugoslovansko-nemškega kluba predavanje o narodnem socializmu v Nemčiji.

Kraljevski muzej

Belgrad, 29. jan. m. Gradbeni minister dr. Marko Kožulji si je danes dopoldne ogledal poslopje novega dvora, v katerem se sedaj pripravlja kraljevski muzej ter velika galerija slik.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. januarja. AA. Z odlokom finančnega ministra je odpuščen iz državne službe Slavko Fajdiga, davkar na davčni upravi v Murski Soboti.

Belgrad, 29. jan. m. Davi se je vrnil minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Drago Marušić v Belgrad.

Belgrad, 29. jan. m. Z odlokom vršila dolžnosti glavnega ravnatelja je premeščen ing. Gjeorgje Ivanović, pristav VIII. skup. železniške delavnice Smederevo, v železniško delavnico Maribor. Z odlokom trgovinskega ministra je napredoval za strokovnega učitelja VIII. skup. na državni srednji tehnični šoli v Ljubljani Leo Patika, strokovni učitelj IX. skup. iste šole.

Belgrad, 29. jan. m. Pri privilegirani agrarni banki so upokojeni: dosedanj generalni ravnatelj dr. Janko Hacin ter ravnatelj dr. Anton Novaković in Avg. Minček.

Belgrad, 29. januarja. AA. Finančni minister je z odlokom vzel pravico do zasebnega trošarskega skladišča Gušnu Adalbertu iz Maribora za špirit in Puelju Eginu iz Maribora za špirit.

Belgrad, 29. jan. AA. Davi se je pripeljal s simphonom, na povratku v Bukarešto, romunski prestolonaslednik veliki vojvoda Mihael. V Belgradu bo ostal nekaj dni.

Belgrad, 29. jan. m. V prosvetnem ministru se pripravljajo pravilnik o verskih dolžnostih ljudskošolske mladine.

Belgrad, 29. jan. m. Danes je prispel semkaj znani bolgarski operni pevec, član solifске opere Georgij Gospodinov. Gospodinov je edini od bolgarskih opernih pevcev, ki je nastopil na jugoslovanskem gledališču in na ta način utiral pot za zblizanje obeh narodov na kulturnem polju.

polago znesek za nakup inventarja. Mestna občina naj vrne Mestni hranilnici vsaj del dolgov, da bi zavod postal zopet likviden, in bo mogla vršiti v Mariboru ono gospodarsko vlogo, ki ji pripada in ki bi jo tudi morala vršiti. Izvajanja gospodarskega Oseta so bila sprejeta s splošnim živahnim odobravanjem.

Drugi je govoril občinski svetnik ravnatelj Josip Oslak, ki je tudi nastopil proti previsokim davkom. Zahteval je, da se posveča več pozornosti ureditvi cest. V tem oziru bi bilo treba napraviti točen načrt, po katerem naj bi se mariborske ceste končno uredile. Prihranki v socialnih davkih niso upravičeni, najmanj pa pri mestnem mladinskem domu. Od 11 mestnih podjetij jih je v resnici sedem pasivnih. Slušajo se glasovi, da namerava uprava mestnih podjetij odstopiti avtobusni promet zasebni-ku v najem. Proti temu govoril opredelno protestira. Za njim je govoril občinski svetnik Grčar in se debata ob času poročila še nadaljuje.

Ljubljana - prometno središče

Ljubljana, 29. januarja. Nocoj je v Ljubljanskem klubu predaval podžupan g. prof. Evgen Jarc. Z izvrstno retoriko je izkušeni govornik razgrnil pred odličnimi poslušalci izčrpno vso zgodovino in vsa aktualna vprašanja Ljubljane kot prometnega središča.

V uvodu je podal predavatelj bežen pregled na zgodovinski razvoj ljubljanskega prometa. Prišel je z rimsko dobo in z njenimi sijajnimi cestami, dalje na srednji vek, ko so tovore prenašali na konjih in mulah in sta le dva ljubljana imela kočiji: vicedom (pokrajinski namestnik) in škof. V 18. stoletju, v dobi baročne Ljubljane, nastopi preobrat. Obnovljena je bila cesta Dunaj-Trst in zgrajena cesta čez Ljubelj. Poseben pomen je dobila Ljubljana v prometnem oziru pod Napoleonom zaradi celinske zapore, ko je moral ves prevoz blaga iz vzhoda proti zahodu in narobe skozi Ljubljano. Od tedaj tudi ime »parizarije«.

Predavatelj je kratko prikazal razvoj poštne prometa, posebej se opisal nekdanje živahno brodarstvo na Ljubljanici, ki se je ohranilo tja do otvoritve železnice in še potem, in ko je bilo na bregu živahno pristanišče, kjer so noč in dan nakladali in skladičili blago.

Po tem zgodovinskem pregledu je predavatelj prešel na aktualna vprašanja. Ljubljana je v prometnem oziru danes vrata Jugoslavije. Petero cestnih prog prihaja od zahoda, severa in severovzhoda v Ljubljano. Od tu se razhajajo proti Sušaku in v notranjost države. Dočim se je še do nedavnega zdelo, da je železnica izpodrinila ceste, imajo ceste danes zaradi motoriziranega prometa vedno večji pomen.

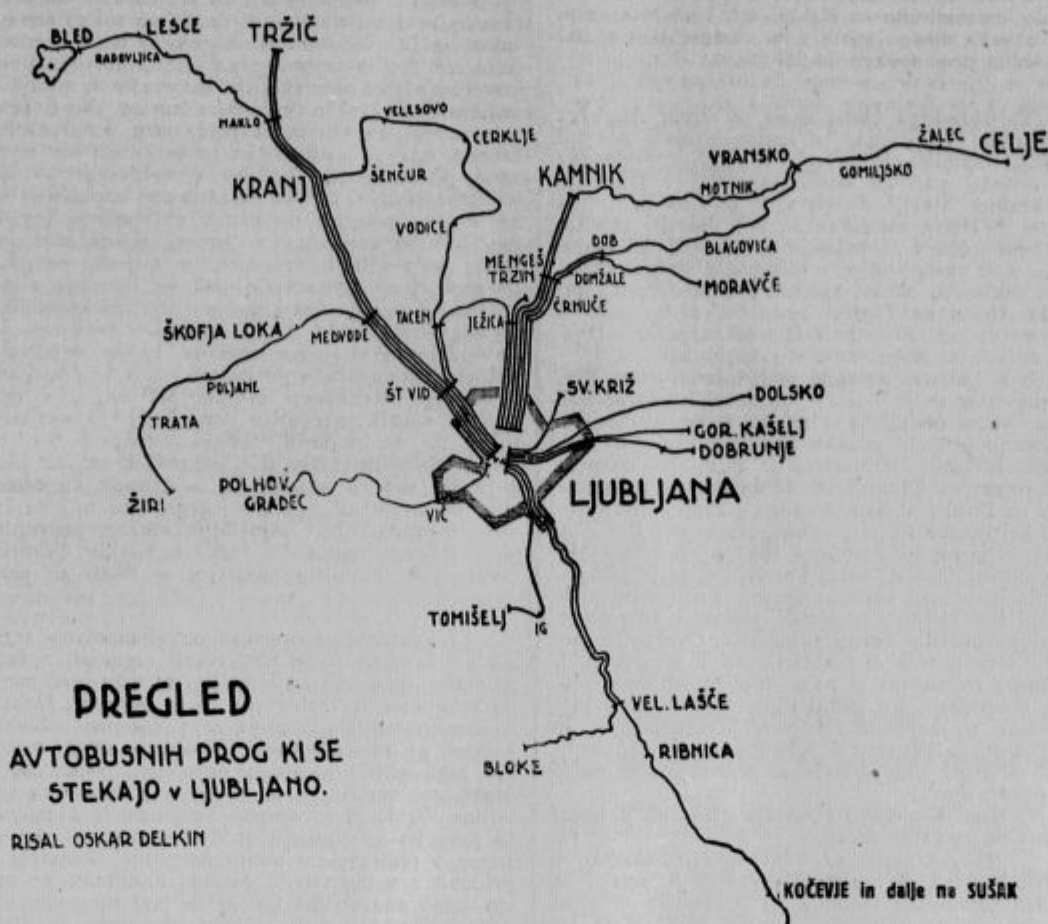
Za Ljubljano je najbolj važna zveza s Sušakom. V poštevi pride le zveza čez Kočevje. Ta proga je dolga le 149 km in je torej le za 23 km daljša, kakor cesta skozi Italijo. Popravilo te ceste bo veljalo okoli 10 milj. Din. Sedanja gradbeni minister dr. Kožul je že podaril važnost te ceste. Kot važne cestne zveze pridejo dalje za Ljubljano v poštevi: zasavska cesta, cesta Kamnik—Črničev—Rak—Luče. To cesto bo treba zgraditi v dolžini 185 km in bo veljala 6,5 milj. Din. V delu je popravilo ceste Ljubljana—Sostro—Trebeljevo—Smartno—Peska—Sopota—Radeče. Izdelan je načrt za cesto Moravče—Drstičica—Zagorje.

Nato je predavatelj razpravljal o ljubljanskih cestah, katerih je v mestu 9,25 km državnih, 13,5 km banovinskih in 140 km občinskih. Ugotovil je velik napredek ljubljanskih cest, zlasti glede tlakovanja v zadnjih 7 letih, kar je pač zasluga kaldermiske akcije.

Motornih vozil je bilo v letu 1933 pri ljubljanski policiji, ki je ta vozila registrirala za ozemlje bivše Kranjske, registriranih: 1360 osebnih avtomobilov, 606 tovornih in 170 avtobusov. Od tedaj je padlo število za polovico. Čez meje pride letno povprečno 10.000 avtomobilov. Ljubljanski avtobusi imajo 6 postajališč in 19 prog ter prevažajo v vsaki smeri dnevno okoli 800 potnikov, torej letno okoli pol milijona. Ta raztresena stojšča povzročajo v prometu velike neprijetnosti in treba je misliti na zgraditev avtobusnega kolodvora, ki bi po mnenju predavatelja stal na trgu Kralja Petra.

Govornik je kratko razpravljal o ljubljanski cestni železnici, nato pa je prešel na železniške zveze in podal kratek pregled različnih načrtov novih prog. Tako je obravnaval Kavčičev načrt o železniški zvezi Sevnica—St. Janž—Črnomelj—Ogulin, Musilov načrt Kočevje—Brod—Moravice, dalje še vzakonsko progo Klodič—Horvatovega načrta Kočevje—Jadre—Vrbovsko, župnikov načrt proge nad Ča-

Končno je predavatelj še očitral ljubljanski zračni promet. Poldrugo leto je po zgradbi ljubljanskega letališča. Lani je v Ljubljano priletelo 840 potnikov, odletelo pa jih je 822. Ko bi bile zveze ugodnejše in naša letala hitrejša, bi bil razmah še večji. Pripravlja pa se uvrstitev Ljubljane v velike svetovne zveze, tako v direktno zvezo Dunaj—Benetke, ker se razmere za polet čez Ljubljano mnogo ugod-

PREGLED AVTOBUSNIH PROG KI SE STEKAJO V LJUBLJANO.

RISAL OSKAR DELKIN

brom do Delnic in Kuzmanovičev načrt Ribnica—Delnice. Poudaril je, da bi se s točno preračunano kilometražo iz Ljubljane in Maribora dala napraviti objektivna slika o teh progah, ki naj vodijo do Sušaka in čez Ogulin v Dalmacijo.

Predavatelj je tudi pokazal na motorizacijo železniškega prometa ter navajal podatke iz Českoslovaške, ki je danes v tem oziru prva v Evropi. Tam vozi na progah v dolžini 8600 km 90 motornih voz in 218 železniških avtobusov. Podal je tudi sliko elektrifikacije avstrijskih železnic. V Avstriji je elektrificirana turska železnica z izjemo južne rampe.

nejše kakor čez Celovec. Že leta 1932 je opozarjal glavni ravnatelj Aeroputa gosp. Sondermajer, kako Ljubljana veže Jugoslavijo po relativno kratkih progah s petimi sosednimi državami.

Končno je predavatelj še konkretiziral smernice za pospeševanje prometa v Ljubljani, obljubil pa je še posebno predavanje o Ljubljani kot turističnem središču.

Za izvrstno predanašno preževanje so poslušalci nagradili govornika s toplim aplavzom. Predsednik dr. Windischer, ki je govornika pozdravil v začetku, pa se mu je še posebno toplo zahvalil.

† Višji poštni kontrolor Franc Eiletz — vzor mož

Slovenjgradec, 29. jan.

Zopet stojimo ob grobu moža, za katerim ne bo žalovala domača družina, ampak vse naše mesto in vsi, ki so poznali to plemenito dušo. Saj ga ni imel sovraznika, ta v resnici dobri mož, to plemenito in zlato srce!

Vse mesto je zatrepetalo v strahu, ko smo v ponedeljek slišali prvo vest, da g. Eiletza še ni z Uršlje gore. Ko so pa iz Guštajna prišle novice, da je rešen g. Kvas, a da ni nadpoštarija, je vse postajalo po ulicah in povpraševalo ustrašeno. Ko je pa avto pripeljal vso obkoko gospo domov in nato rešilni avto še ponesrečenega gospoda Eiletza in je na občini zaplapolala črna zastava, so se vsem solze vsule iz oči. Gospoda nadpoštarija ni več!

Ta blagi mož je bil rojen v Apačah v Slov. gorici. Kot poštni uradnik je služboval v Ljubljani, Trstu, Mokronogu in od prevrata dalje v Slovenjgradu. Letos je menil iti v pokoj. V službi je bil reden kot zlata ura, vedno prepošten in uslužen. Ni mu pa bila zadostna služba, vse svoje velike zmožnosti je posvetil narodnemu delu. Kot odločen katoličan in vnet Slovenec je bil predsednik Koroskega okrožja »Orla«. Bil je odločen Slovenec, z dušo vdan državi in kralju. Bil je od države odlikovan z redom sv. Save. Toda Eiletz ni delal za odlikovanja in priznanje, delal je za občno korist in se ni branil nobenega dela v javnosti. Mnogo let je bil občinski odbornik in je kot vzoren obč. blagajnik žrtvoval mnogo dela za mesto. Isto mesto blagajnika je vršil dolgo let tudi pri Okrajnem zastopu. Dalje je bil blagajnik tudi pri Slovenjgriški podružnici SPD. Posebno Planinskemu društvu je posvetil vso svojo skrb. Koča na Uršlji gori je bila posebno deložna njegove skrbi. Več kot 200 krat jo je obiskal in njegova zadnja pot je bila gori, tako da je padel v službi Planinskega društva... Že 1922 se je težko rešil, ko je na dan sv. Uršule obiskal to goro in ga je zajel na gori velik snežni metec. Sedaj se je pa vračal v megli, da niti roke pred seboj ni videl, gažiti je moral do pasu v snegu in nazadnje postal žrtev sneženega plazu. Kot je bilo njegovo življenje požrtvovalno in tiho, taka je bila smrt njegova... Žalostni družini izrekamo najgloblje sožalje. Blagi pokojnik, ti pa v Bogu počivaj! J.S.

Koncert ge. Bernot-Golobove v Rimu

Naša odlična operna in koncertna pevka ga. Bernot-Golobova je priredila 18. januarja t. l. samostojen koncert v Rimu. Kakor smo že poročali, je prejela pevka povabilo za ta koncert na mednarodnem glasbenem festivalu v Firenci, kjer je nastopila z velikim uspehom, ki ga ji je priznala vsa mednarodna kritika. To povabilo pomeni za našo umetnico vsekakor veliko odlikovanje, kajti le najboljši umetniki morejo nastopiti v akademiji sv. Cecilije v Rimu, ki je pravo svetišče glasbene umetnosti. Za koncert se je zelo zavzelo jugoslov. poslanstvo v Rimu, ki je povabilo na koncert tudi zastopstva zaveznikov in prijateljskih držav.

Program je obsegal poleg dveh italijanskih in treh nemških kompozitov štiri slovenske (Osterc, Lajovic, Škerjanc in Svara) ter štiri srbohrvatske (Milojevič, Baranović, Mokranjac in Bersa). Vse kompozicije je pela v originalnem jeziku — pač

Velik dan v Garmisch-Partenkirchenu

V smučarskem maratonu na 50 km je zmagal Norvežan Hatten Kaare v času 3:38,46 - Presenečenje: Italijan pred Nemcem

Garmisch-Partenkirchen, 27. januarja.

Najtežja in najmodernejša tekma v smučarskem sportu je brez dvoma tek na 50 km, ki je bil danes na programu letošnjih nemških zimskih sportnih prireditvev. Za ta tek je vladalo veličansko zanimanje med vsemi sportnimi krogi, zlasti pa je bilo izredno živahno med tekmovalci samimi, ki so zbrani tu. Konkurenca je bila zelo huda, saj so poslali severni narodi, ki dominirajo na tej progi, vse svoje »kanone« na start. Najmočnejše je bila seveda zastopana Nemčija, ki pa se ni mogla preriniti v sprednje vrste. Sicer je najboljši njihov tekač dosegel sedmo mesto, kar je v tej hudi konkurenci prav častno, vendar je presenetil vse sportne kroge Ita-

danes napravili vse, kar so mogli. Drugoplasirani Norvežan Vestad Sigurd je rabil za 33 km 2:20,43, tretji Norvežan Brodahl 2:24,04, Finec Nurmola je prevozil to progo v času 2:22,06, Italijan Scalet v času 2:42,12 itd. Mi smo stali pri km 48, kamor so prihajali tekmovalci do skrajnosti izmučeni. Nekateri sploh odgovoriti niso mogli na vprašanje kontrole, oziroma okrepčevalne postaje, ki jim je ponudila okrepčila. Tudi bodrenje nekaterih navijačev jih ni niti najmanj ganilo in so šli v prav izmučenem tempu naprej kljub temu, da sta manjkala samo dva kilometra do cilja. Najboljši tekmovalci so se takole plasirali: 1. Hatten Kaare (Norveška) 3:38,46; 2. Vestad Sigurd (Norveška) 3:40,10; 3. Brodahl Trygve (Norveška) 3:47,07; 4. Nurmola Salo (Finska) 3:51,12; 5. Karpinen Klaes (Finska) 3:51,20; 6. Scalet Giacomo (Italija) 3:58,24; 7. Ponn Josef (Nemčija) 4:01,17; 8. Husu Nikko (Finska) 4:03,11; 9. Rieke Albert (Nemčija) 4:04,12; 10. Demetz Vincenzo (Italija) 4:05,57. Nato pa sledijo sami Nemci, le en Poljak in dva Italijana sta se vrnila v njihove vrste. Poleg tega pa so imeli Nemci še starejši razred I. in II. V I. razredu je zmagal dr. Oeschev s časom 4:26,58, v II. razredu pa je postal prvak dr. Hannemann s časom 4:48,36.

Mednarodno lice je dobilo letovišče Garmisch-Partenkirchen. Ako greš po cesti ali ako smučaš po pobočjih v bližnji okolici te lepe pokrajine, slišiš najrazličnejše jezike. Poleg omenjenih narodov so tu še Švedi, Francozi, Madjari, Čehi (netekmovalci, ker ti pridejo pozneje), Spanci, Nizozemci. Zimski sport je v teh pokrajinah zelo razvit in prav vse smuča: mlado in staro, ženske in moške, med njimi se pa veselo zabavajo otroci, ki so tu na izredno visoki stopnji, kar se smučarskega sporta tiče. Vse polno je velikih in manjših skakalnic.

na katerih izvaja tukajšnja mladina pravcate akrobacije. Otroci niti v šolo še ne hodijo in ti že skakajo, in še kako! 30 meterski in daljši skoki pri desetletnih dečkih niso prav nič posebnega. Na kaki stopnji so tu smučarski skoki, nam najbolj dokazujejo nočni skoki na mali skakalnici, pri katerih je skakal tudi Birger Ruud. Ta odlični norveški svetovni prvak je skočil 52 m, domačin, 14 letni fant, pa 48 m in s kakšno sigurnostjo in fineso! Zelo se pozna Ruudova šola in če bo šlo v tem pravcu naprej, bodo Norvežani Ruuda kmalu njegovi učenci

Prizor s skakalnice v Garmisch-Partenkirchenu

dosegli in presegli. Zanimivo je dalje, da je tu videti marsikako

žensko, ki smuča v krilu.

In to so samo domačinke, Nemke, iz tega kraja ter iz ostale Bavarske. Gospa Dobrinova mi je sicer zatrjevala, da prihaja ta moda počasi v ospredje, vendar sem v tem pogledu precejšen optimist, kajti krila so pri ženskem smučarskem sportu prav zato odpravili, ker jih je preveč oviralo pri izvajanju raznih smučarskih kretenj. Še nekaj

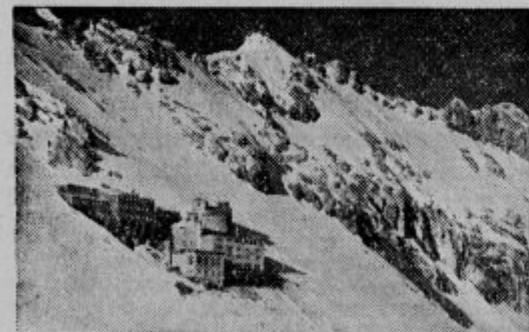
o olimpijski skakalnici,

ki sem si jo tudi danes ogledal. Za smučarske skoke je organizacijski odbor skupno z občino Partenkirchen preuredil starj sportni prostor na tako zvanem Gudibergeru ter napravil smučarski stadion z dvema skakalnicama, ki v vsakem pogledu ustrezata vsem olimpijskim predpisom. Veliko olimpijsko skakalnico so preizkusili že leta 1934. Tedaj je namreč skakalo enajst skakalcev ter je napravil vsak po tri skoke in so brez vsakega padca dosegli daljavo do 82 m in to kljub temu, da niso izrabili vsega zaleta. Še drugo dobro lastnost ima ta skakalnica, namreč to, da je na njej do pozne spomladi sneg. Prostor je najskrbneje izbran in bo brez dvoma ustrejal vsem pogojem, ki jih mora imeti vsaka moderna skakalnica. Danes so napravili nekaj skokov na veliki skakalnici, na manjši so pa tekmovali nemški visokolci. Po oficialnem delu programa so se vršili trening-skoki. Pri teh smo mogli šele videti velikansko število nemških skakalcev,

katerih je bilo toliko, da se niti zvrstiti niso mogli. Pa so tudi sila drzni. Spuščali so se vseprek, eni so skakali, drugi so zopet v divjem tempu vozili po skakalnici navzdol, da sta bili obe skakalnici podobni enemu samemu velikemu mravljišču. Sploh je ves Garmisch-Partenkirchen eno veliko smučarsko-mednarodno pozorišče, ki pa postane zvečer seveda izredno velemestno. V elegantnih hotelih se zbira na raznih plesiščih elita, katere niti spoznati ni, da je podnevi smučala. I.K.er.

Ozemlje okrog Zugspitze, na katerem se bo vršil del olimpijskih smučarskih tekem

Planinski hotel »Schneefernerhaus«, 2650 m nad morjem, pod vrhom Zugspitze (2966 m)

tijan Scalet, ki se je umestil na šesto mesto, torej je dosegel boljši čas kakor pa najboljši Nemec. Ker smo že ravno pri narodih, bi takoj omenil, da so se poleg že omenjenih Nemcev, Italijanov udeležili tekm tudi Norvežani, Finci in Poljaki. Favorit za današnjo zmago je bil Finec Saarinen, ki je pri km 33 odstopil in to iz razloga, ker je moral vso progo nanovo delati stezo. Vozil je prvi in kakor sem že včeraj poročal, je začel zjutraj močno padati sneg, ki je zelo oviral tekmovalce na že itak težki progi.

Start in cilj je bil v smučarskem stadionu, kjer se je zbralo mnogo gledalcev. Potem se je pa vila proga po pobočjih pogorja okrog Garmisch-Partenkirchenu ter se je pri km 33 ponovno vrnila v stadion. Nato se je vila proga proti zapadu, kjer je bil med km 42 in 43 obrat in nato se je v večjih in manjših vzpetinah vrnila zopet v stadion.

Zanimivo je, kako so prihajali »kanoni« na važnejše kontrole. Pri km 33 v stadionu, kjer je Finec radi omenjenega vzroka odstopil, je prišel zmagovalec Norvežan Hatten v času 2:21,55. Odstopivši Finec, ki so ga splošno smatrali za današnjega zmagovalca, je rabil za isto progo 2:16,57. On je rabil torej pet minut manj kakor današnji zmagovalec, in to kljub temu, da je moral voziti po celem snegu. Zato bi bilo prav verjetno, da bi ta zmagal, če bi držal do konca. Morda pa je to taktika Fincev, kajti njim gre predvsem za zmago na FIS-inih tekmah v Visokih Tatrah in so si morda hoteli danes le ogledati svoje najnevarnejše tekmece Norvežane, ki so

kožljiva odločitev v marsikaterem oziru. Prvotno je bilo določeno, da bo koncert prenašala rimska radio-postaja, zadnji dan je bil pa prenos odpovedan, najbrž radi slovenskega in srbohrv. besedila.

Kljub temu, da elitna rimska publika, ki je skoro napolnila dvorano na akademiji, ni razumela tekstov razen italijanskih in morda nemških, je pevki navdušeno aplavdirala in na koncu zahtevala še dodatke. Od slovenskih skladb je najbolj vžigala Osterčeva »Procesija« (na besedilo P. Golie), ki je bila ob tej priloiki prvič izvajana.

O pevkinih kvalitetah se kritika superlativno izraža. Odlična umetnica, pravi kritika, ima izredno obsežen in lep ter izvrstno šolan glas; svoje kvalitete izrablja z veliko inteligenco in občutovanjem ter podaja skladbe s finim okusom. To je vsekakor priznanje, na katero more biti naša umetnica po pravici ponosna, kajti izbirena italijanska kritika s priznanji ni ravno najradodarnjša.

Ljubljanski konservatorij je lahko ponosen na to svojo bivšo učenko. Posebno priznanje pa zasluži ga. Soklič-Dolenčeva, pri kateri ga. Bernot-Golobova zadnja leta izpopolnjuje svoje znanje in uspeh naše umetnice je obenem priznanje njenih pedagoških sposobnosti.

Po koncertu so umetnici čestitali odlični ital. glasbeniki, med njimi predsednik kr. akademije sv. Cecilije v Rimu, senator conte di San Martino, ki se ni mogel dovolj načuditi njenemu lepemu glasu. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi in ji želimo še mnogo uspehov na njeni nadaljnji umetniški poti.

Liubljanske vesti:

Za deset milijonov sadja

Po statistiki mestnega dohodarstvenega urada je Ljubljana lani uvozila raznega sadja 3.531.943 kg. Velik je bil uvoz raznega finega štajerskega sadja, zlasti poletne in jesenske mesece jabolk in finih brusnic. Znanje ovire pri izvozu štajerskega sadja v inozemstvo so prisilile sadjarje, da so začeli voziti kar na tovornih avtomobilih jabolka in brusnice v Ljubljano. Zato izkazuje najmanj 40% vsega uvoženega sadja mitnica na Tyrševi cesti. Računajoč kg sadja le po 3 Din, je pač Ljubljana lani izdala za razno domače in južno sadje najmanj 10 milijonov 595.829 Din.

Občni zbor društva „Pravnik“

Ljubljana, 29. januarja.

Predsednik, univ. prof. dr. Metod Dolenc je v razpravi dvorani št. 79 ljubljanskega okrožnega sodišča sredi otvorila 45. letni občni zbor društva „Pravnik“. Po splošnem predsedništvu poročilo je tajnik dr. tožilec dr. Hinko Lučič. V njem poročal o delovanju društva v preteklem poslovnem letu. Društvo šteje 716 članov. Svoje delovanje je usmerilo tudi napram pravnikiemu narasčaju, ki študira na ljubljanski univerzi. Mlade pravnike je društvo podpiralo in jim šlo povsod na roke. Da dvigne zanimanje za znanstveno delo, je društvo nagradilo posamezne slušatelje različnih fakultet tudi z nagradami za njih teme, tako sta bila nagradjena dva dijaka za temo »Vprašanje sterilizacije v našem zakonodajstvu.« Gosp. tajnik je dalje navajal, da društvo izdaja svoje glasilo »Slovenski pravnik«, ki je ostal tudi preteklo leto na svoji višini v pogledu strokovno-znanstvenih razprav in člankov. Kakor predsednik, tako je tudi tajnik izrekel zahvalo poštovnemu uradniku g. dr. Antonu Sajovicu in stilističnemu uradniku dv. sv. g. Božu Bežku. G. tajnik je dalje navajal, da je društvo priredilo 6 znanstvenih predavanj o aktualnih, pravnih problemih. Društvo se je dalje udeležilo tudi lanskega pravnika kongresa v Zagrebu, pri katerem so tudi slovenski pravniki sodelovali prav marljivo in agilno pri pripravah in organizaciji kongresa, na katerem so naši pravniki podajali tudi svoje referate. Po poročilu blagajnika dr. Antona Urbanca je občni zbor izrekel na predlog revizorja dr. Janka Žirovnika staremu odboru zahvalo in absolutorij, nakar je bil pri volitvah zopet izvoljen stari odbor s predsednikom univ. prof. dr. M. Dolencem na čelu. Pri slučajnostih so prišla v diskusijo razna interna in druga vprašanja. Na predlog a. s. dr. Sajovice je z odobravanjem vseh navzočih občni zbor izvolil dv. sv. g. Boža Bežka za častnega člana v priznanje njegovih zaslug za društvo in njega glasilo.

★

○ **Evharistični kongres.** Brez posebnih vabil se opozarjajo vsi člani Mladinskega odseka in pododseka na dogovorjeno sejo danes, 30. t. m., ob šestih v navadnem prostoru.

○ **Ugrabljen Sabince** na Trnovskem odr. Trnovčani so v režiji gosta g. Novaka podajali veseloigrano »Ugrabljen Sabince« vseskozi sproščeno v pravilnem dinamičnem zagonu, od katerega je uspeh tega komada precej odvisen. Nekatere konvencionalnosti more namreč prikriti le pravilen tempo. Dobro so bili oblikovani posamezni karakterji, le izgovarjava je bila topot nekam malomarni. Če se pa vzame za nekako merilo igranja še razpoloženje v dvorani, potem je treba priznati, da so Trnovčani spet zagrali sebi v uspeh, občinstvu pa v iskreno radost in v veselje nasmejanje, ko človek pozablja te gozbo vsakdanjosti. Repriza te uspele veseloigre bo v nedeljo, 3. februarja ob treh popoldne.

○ **Zborovanje brezposelnih.** V nedeljo, dne 27. t. m. so v Zg. Šiški pri »Birtu« pod okriljem društva Delo in eksistenca zborovali brezposelni. To javno zborovanje je bilo izredno dobro obiskano in je več govornikov iz vrst društva pod devizo Delavec postani zopet konzument in Kako omejiti brezposelnost podali izčrpana poročila o smernicah in ciljih društva z ozirom na ta, danes najbolj pereča vprašanja, ki niso samo v interesu brezposelnih, temveč vseh pridobitnih krogov. Izvajanja posameznih govornikov so bila stvarna in bi bilo želeli, da se širša javnost seznani s cilji in delom društva, cigar glavni namen je omiliti, če že ne odpraviti, današnje bodo brezposelnih, ki največ trpijo pod splošno gospodarsko krizo. Množicam brezposelnih je danes s podporami le malo pomagano, zato hočejo dela in eksistenca.

○ **O mednarodni ekspediciji na Himalajo** nam bo v torek, dne 5. februarja ob 20 v veliki dvorani hotela Union pripovedoval g. Hans Ertl pod okri-

Svežega, domačega sadja je bilo lani uvoženega 2.962.860 kg, predlanskim pa 2.349.185 kg. Na vsakega ljubljana je povprečno prišlo okoli 50 kg sadja v lanskem letu. Zanimivo je, da je Ljubljana leta 1913 pred vojno porabila 1.073.367 kg sadja. Limon, pomaranč, rožičev in suhega sadja je bilo lani uvoženega 225.647 kg, dalje raznega južnega sadja, bodisi suhega ali presnega, je bilo 97.559 kg. Marmelade in kompota vseh vrst je bilo konzumirano za 200.295 kg. Ljubljana pa je tudi uvozila mnogo suhih gob, namreč lani 45.582 kg, dočim predlanskim 24.532 kg.

Ijem Turistovskega kluba Skala. S strani Angležev financirana ekspedicija, v katero so bili pozvani najboljši alpinisti, je zavzela v avgustu preteklega leta dosedaj najvišje doseženo točko v Himalaji, vrh kraljice Marije. Predavatelj g. Ertl in njegov tovariš g. Höcht sta edina zavzela dosedaj najvišje doseženo točko v Himalaji, ker je ostali del ekspedicije ostal mnogo nižje v taboriščih. Priporočamo, da si občinstvo nabavi vstopnice v predprodaji pri tvrdki Alpina na Tyrševi cesti. Sedeži so numerirani ter so po 12, 10 in 7 Din na razpolago. Dijaška stopnja se dobe samo v predprodaji.

○ **K ljubavi žaloigri pod Smarno goro.** Včeraj popoldne se je vršila v mrtvišnici splošne bolnišnice sodna obdukcija ustrele Steffe Mlinarjeve. Obdukcijo je vodil preiskovalni sodnik g. Jože Barčič. Stefanija Mlinarjeva je bila 17. decembra 1912 rojena na Glinah pri Ljubljani, pa se je preselila na Brod pod Smarno goro k svoji sestri omoženi Reichmann. Z aretiranim Andrejem Boštjančičem, ki je bil 10. februarja 1913 rojen v vasi Mišče, občina Ovišje, okraj Radovljica, se je bila seznanila letos med kopalno sezono. Boštjančič jo je ustrelil z moderno avtomatsko pištolo v levo senco. Nato je nameril revolver proti sebi. Dvakrat je po-
tegnil, toda pištola ni funkcionirala. S svojega podstrešnega stanovanja je nato stopil v jedilnico svojega gospodarja ter vzkliznil: »Ustrelil sem jo!« Orožniki so zaplenili obširno korespondenco in tudi listek, na katerem je bilo z okorno roko napisano: »Najina zadnja želja je skupen grob. Lepo vse pozdravljaj!«

○ **Kino Kodeljevo** predvaja drevi ob 8 bogat spored po znižanih cenah.

○ **Mnogokratnik** za odmero pristrastkarine v okolišni mestne občine ljubljanske se je določil za mesec september, oktober in november 1934 na 7, za mesec december 1934 pa na 7,01.

○ **Zveza gospodinj opozarja** na predvajanje o električni kuhinji, ki bo danes ob 16 na Bregu 8. Poskušnja jedi. Vstop prost.

○ **Združenje mesarjev in klobasičarjev** v Ljubljani naznanja cenjenemu občinstvu, da bodo mesarski lokali in stojnice v soboto, 2. februarja do 12 odprje, v nedeljo pa zapreje.

○ **Združenje trgovcev** v Ljubljani obvešča, da smejo biti trgovine v soboto, 2. februarja (Svečnica) dopolne odprte. — Uprava.

○ **Mestno poglavarstvo opozarja** lastnike psov, da najkasneje do konca tega tedna prijavijo svoje pse, ker bo od 1. februarja 1935 dalje v smislu predpisov pobiralo pasjo takso v dvojni izmeri.

— **Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef«** grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Režiserjem in voditeljem ljudskih odrov. Najbolj odgovorno mesto v igralski družini ima gotovo režiser. On določa igranje, izbira za zasedbo primerne igrance, vodi skušnje, skratka, on nosi polno odgovornost za uspešno predstavo. Zato je potrebna vsakomur režiserju in voditelju in tudi igralcem knjižnica, ki jo je spisal M. Skrbnišek, član narodnega gledališča v Ljubljani: Diletantski oder, navodilo igralcem in režiserjem, obsega 88 strani in stane 16 Din. V tej knjižici dobijo naši podelski diletantje polno dragocenih nasvetov in naukov, ki so jim potrebni za njihovo udejstvovanje pri odr. Izbira igranja, zasedba, vaje, režija, oderski jezik, mimika, maskiranje, prikladanje, kritika, oprema odra in dvorane, garderoba itd. — Maskerjem in zlasti onim, ki opravljajo šminkanje, pa priporočamo knjižico: Lepa maska, navodila za šminkanje. Spisal jo je šef-vasuljar narodnega gledališča E. Navinšek, cena 6 Din. — Obe knjižici sta nujno potrebni vsakomur, ki kakorkoli sodeluje pri odr. in mu je prvotni gledališki umetnosti na sre.

meznih knjigah bolj po vsebinski in estetsko-stilni sorodnosti.

Tik po novem letu je izšel v čedni opremi prvi zvezek, ki prinaša dvojno sodobno-realističnih Bevkovih del: roman »Ljudje pod Osojnikom« in povest »Krivdo«. Preden pa preidemo k oznaki teh del, bi si radi zaradi boljšega pregleda na kratko ogledali nekaj osnovnih črt, ki so značilne za pisatelja Bevka in njegovo smer.

France Bevk pripada literarnemu rodu današnjih štiridesetletnikov, torej rodu, ki je sledil dobi tako imenovane moderne v našem slovstvu. Za ta rod, ki se je zlasti zbiral v Domu in svetu po letu 1914, je najbolj značilno prizadevanje, premagati tradicijo Cankarjevega novo-romantičnega spiritualizma ter oblikovnega subjektivizma in simbolizma. Zato se v delih teh pisateljev osebna, lirski izpoved vsebovali umika življenjski objektivnosti in epski širini. Naravno je, da je takšno teženje privedlo oziroma sploh šele ustvarilo možnost za novejši slovenski roman. In ravno v Francetu Bevku smo Slovenci znova dobili pravega in izrazitega pripovednika.

Zanimivo je sicer, da se je Bevk, ki je stopil v naše književno življenje tik pred svetovno vojno, sprva posvetil liriki. Tudi njegova zgodnja proza, večinoma krajše stvari, ki so bile napisane med vojno in neposredno po nji, je bolj lirski kot epski. To so bile osebno-meditativne izpovedi in ekspresivno-algorične podobe, katere je postavil v imeu človečanstva proti vojni, družabnemu materializmu in moderni civilizaciji, skratka proti zlu v človeštvu. Podoba zla je ostala osnovni motiv njegove proze tudi še pozneje, ko se je obrnil k objektivnemu pripovedništvu, v katerem je našel sebi najprimernejši in tudi najmočnejši umetniški izraz, le da se je razodel sedaj kot neposredna analiza človekove narave in kot objektivno slikanje življenjske stiske.

Snovno pa si je njegova tvorna pripovedniška domišljija nasla izhoda zlasti v dve smeri, ki hkrati razodevata značilno stilno nasprotje Bevkove ose-

Mariborske vesti:

Osnutek za končno organizacijo MP

Maribor, 29. januarja.

Mestna podjetja so predložila mestnemu svetu za nocojšnjo proračunsko sejo poleg osnutka proračuna za leto 1935-36 še nekatere predloge glede nadaljnje organizacije MP. Iz teh predlogov posnemamo:

Material naj se uporablja za vse obrate po enotnih vidikih in prav tako naj se izvršujejo nabavke za vse obrate enotno. Za MP naj se doseže velekonsumentska tarifa za tok. Premog kosovce naj se dobavlja samo za potrebe prodaje, za lastno uporabo pa naj zadostuje kockovce. Trajno nabavljanje materiala v manjših količinah naj se izvršuje enotno za vse obrate potom razpisa. Obratniški dela naj se razpišejo. Izvede naj se intenzivna propaganda za uporabo plina, nočnega toka v reklamne svrhe, za izboljšanje obiska mestnega kopališča in za večjo uporabo mesečnih avtobusnih legitimacij. V to svrhu naj se preiskusi možnost dajanja plinskih kuhalnikov v najem, plinske in električne instalacije naj se izvršujejo po režijski ceni, na novo naj se uredijo kopališke in pogrebne tarife. — Obratovna sredstva, ki ne služijo več svojemu namenu, in pa zaostanki nekurnatnega blaga po zaloga naj se čim prej odprodajo. Struktura imovine MP naj se izpremeni v smeri povečanja razpoložljivih sredstev, tako da se zapadli računi izterjajo ter se račun dolžnikov zmanjša. Izkorišča naj se blagajniški skonto in dosega prihranek na obrestih, od pričetka proračunskega leta naj se izvede osamosvojitve anuitetne službe, potrebne obnovitvene imovinske rezerve naj se čimprej tvorijo in mobilno naložijo. — Skrb za pra-

□ **Vprašanje spomenika na Slomškovem trgu.** Zadnje čase so se nekateri začeli zaganjati v Tappeinerjev spomenik na Slomškovem trgu pred mestno hranilnico ter zahtevali, da se odstrani. Debat o tem spomeniku je začela že v časopisje obenem s predlogi za nadomestek. Nismo in nikoli nismo bili zagovorniki spominov nemškega gospodarstva v Mariboru, vendar se nam zdi taka debata malenkostna. Prvič je županov Tappeiner v Mariboru še prej, ko je vzniknilo med nemštvom in slovenstvom v obravnavnem mestu nasprotje, potem si je pridobil z ustanovitvijo Mestne hranilnice za mesto samo znatne zasluge in so pod njegovim županovanjem bili tudi odlični slovenski voditelji člani hranilnične uprave, glavno pa je: če se bo spomenik odstranil ali prestatil, potem spada na to mesto samo spomenik velikega slovenskega buditelja in voditelja škofa Slomška in nobeden drug!

□ **Kraljeva zahvala.** Brezposelnim Ignac Belec iz Stražarja je izrekljal lep državni grb iz lipo-vega lesa, ki ga je poslal na dvor. Sedaj je prejel iz dvorne pisarne laskavo zahvalo za poklonjeno lepo delo.

□ **Razburjeni gospodarji.** Te dni prejemajo črke s predpisi zgradarjem. V vrstah hišnih posestnikov vlada velika razburjenost, saj so predpisi letos skoro enkrat višji kakor lani. Pravijo, da bo šla skoro vsa najemina samo za zgradarino.

□ **9 krizev!** Pri Sv. Križu nad Mariborom je dopolnil te dni svoj 90. rojstni dan v popolni čistosti Herat Anton. Mož je vzlic svoji visoki starosti čil in zdrav, še nikoli v življenju ni bil bolan in bere brez očal, najraje »Slovenca« in »Slovenskega gospodarja«. Daleč na okrog ga poznajo in cenijo. Vrlemo možu ob izrednem življenjskem jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi dočakal tako zdrav in čil tudi svojo stoletnico.

□ **Radi praznika** bo prihodnji tržni dan že v petek, 1. februarja.

□ **Smrtne nesreče v rudniku.** Pri Sv. Lenartu pri Veliki nedelji je rudnik Pogorca. Preteklo nedeljo se je zgodila v rudniku nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. Okrog 10 ponoči se je vdrla zemlja v rovu ter podsula rudarja Petra Žizka iz Podgorca. V bližini sta delala dva tovariša, ki jima je nesreča prizanesla. Oba sta se takoj z vso vmeno oprilela odkopavanja ponesrečenega žizka. Bila pa je pomoč prepozna. Predno so ga odkopali, je Žizek že izdihnil.

□ **Davčne zadeve.** Razpored pridobnine in davka na poslovni promet in luksuz je razgrnjen na javni vpogled pri lukajšnji davčni upravi v času od 28. januarja do 4. februarja. — Rok za vložitev prijav za pridobnino, davek na poslovni promet, luksuz in rentnino za leto 1935 poteče 31. januarja.

□ **Poceni meso.** Danes se bo prodajalo ob 8 naprej na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnicni 100 kg govedine po 4 Din in sicer na osebo do 2 kg.

□ **Zagoneška nesrečne smrti.** Raztelesenje pokojnega Konrada Lubca, ki je umrl za posledicami poškodb v mariborski bolnišnici, je ugotovilo, da

vilno uporabo toka naj se poveri za vse obrate elektropodjetju, prav tako kontrola žarnic po vseh obratih, solah in mestnih uradih ter naj se žarnice primerno zigosajo. Nadzorstvo za racionalno porabo kuriva naj se osredotoči na enem mestu. — Čimprej naj se izvrši ureditev vseh službenih odnosov ter ugotovitev strok, kvalifikacije uslužbencev MP. Na pogodbeno razmerje po obrtnem zakonu se prevedejo dosednji pogodbeni uslužbeni s pragmatičnimi prejemki uslužbencev mestnega poglavarstva in dosedanjih dnevniciarji pri MP. Čimprej naj se uredi vprašanje plač in mezd, vprašanje nedeljskega dela v obratih z neprekinjenim obratovanjem, vprašanje nadur, ki naj se brezporogojno reducira na minimum, dočim naj se vsa druga nujna prekoredna dela izvršujejo z začasno nastavitvijo brezposelnih. Ugotovi naj se statutarna kompetenca upravnega sveta MP v personalnem pogledu tudi za pragmat. uslužbenice, ki niso prijavljeni pri pokoj. zavodu in katerim jamči mestna občina pokojnino, naj se ugotovijo preloške rezerve. Uredi naj se vprašanje plačila takse na uslužbene pogodbe. Pri mestnem kopališču naj se izvede bolj ekonomična personalna ureditev. — Vsa cestna dela in dela na cestah se morajo izvrševati po enotnem programu gradbene uprave, vodovoda, plinarne in elektropodjetja. Nove graditve, inventurne nabavke in generalne reparature se morajo izvršiti na podlagi investicijskega programa, sestavljenega za celo proračunsko leto. — Izvedba propagande in reklame se osredotoči in poveri upravniku MP. Za propagando za večjo uporabo plina in elektrike naj se poskuša z drugod uspešnimi reklamnimi sredstvi.

je dobil dva močna udarca z nekim topim predmetom po glavi, ki sta mu strla lobanjo. Zagonečko njegove smrti pa se dosedaj niso mogli pojasniti. Vsi se mrzlična preiskava, da se ugotovijo krivci, ki so vihrti smrtonosno orožje.

□ **Z žlico si je razparal trebuh.** V mariborski jetnišnici so imeli razburljiv dogodek. Kaznjene Martin Jerebič, ki je doma iz Prekmurja, si je razparal trebuh s priostro rano. Napravil si je 15 cm dolgo in precej globoko rano. Jerebič sedi v jetnišnici skoro že leto dni radi raznih tatvin in goljufij. Moral bi še prestat 64 dni kazni. Dejanje je napravil iz strahu pred raportom, na katerega je bil vabljen.

Celie

○ **O deželah vzhajajočega solca,** o prebivalstvu, običajih in navadah, o katoliških misijonih smo slišali že nešteto pripovedovalci, brali smo lepe povesti iz misijonjskih krajev, le redko pa smo imeli priliko, da bi se s temi pokrajini, njihovimi ljudstvi itd. natančneje spoznali. Vse to bomo imeli priliko videti in opazovati pri misijonjski razstavi, ki jo priredi v dneh od 1. do 3. februarja Ljudska čitalnica v zvezi z Družbo za širjenje vere v Ljubljani. Zanimivo predavanje s sklopičnimi slikami, ki bo v petek ob 16 za šolsko mladino, na Svečnico tudi ob 16 pa za odrasle, nam bo v živih slikah predstavilo življenje in delovanje Kristusovih bojevnikov-misijonarjev.

○ **Uspehi celjske policije.** V zadnjem času je bilo izvršenih na ozemlju predstojništva celjske policije večje število predrznih vlovov in tatvin. Pohvaliti moramo kriminalni oddelček celjske policije, ki se je podal z vsem elanom na lov za vlomilci in tatovi. Včeraj smo že poročali, da je bil aretiran brezposelnih delavec Koloman Gomboc, ker je izvršil predrzno tatvino v nekem hotelu. Na dan so prišle od tega Gomboca še lepe reči. Pri izvrševanju svojega nelegalnega poklica je imel pa srečo, da ni že prej prišel v roke pravici. Obdolžen je sledečih tatvin: Pred tednom je ukradel pri stranki na Krekovem trgu veliko preprogo, vredno nad 1000 Din, ter jo nato prodal izven Celja za smešno ceno 25 Din. Gomboc je ukradel tudi povslnik zavarovalnemu zastopniku Jarhu in ga prodal pri neki hiši na Lavi za 50 Din. Nadalje je Gomboc v nedeljo v hotelu Pošta v predstbi stanovanja lastnikovega pobral dve obleki od sinov, vredni 600 Din, jih neopazno odnesel in obe skupaj prodal na Babnem za 20 Din. Tudi ti dve obleki sta bili vrnjeni lastniku. Ze včeraj smo pa poročali, da je kradel tudi v nekem drugem celjskem hotelu. Vse te tatvine, mogoče jih ima na vesti še več, je izvršil v zadnjih 14 dneh. Končno je bil izsleden in izročen v zapore celjskega okrožnega sodišča, kjer bo dal odgovor za svoja dejanja. — Izsleden je bil tudi tat, ki je ukradel 900 Din v trgovini Pušnik. — Poleg tega je celjska policija pred dnevi izsledila dva tatova, ki imata na vesti večjo tatvino čevljev in koles. K lepemu uspehu celjski policiji čestitamo!

Kulturni obzornik

Izbrani spisi Franceta Bevka

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1934. I. zvezek

Najizrazitejši predstavnik današnjega slovenskega pripovedništva so še vedno nekateri pisatelji starejše generacije. Med njimi je poleg Ivana Preglja in Juša Kozaka najpomembnejši Francet Bevk. Zato je bilo prav, da se je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani odločila, izdati njegove izbrane spise. Le-ti izbrani spisi — v isti zbirki domačih pisateljev, v kateri izhajajo Pregelj, Erjavec in Levstik — bodo obsegali zaenkrat 10 zvezkov, ki pa bodo izhajali brez zamenjavanja z zaporednimi številkami, tedaj ne kot tako zvana serija, marveč bo vsak zvezek zase organična, zaključena celota. Poglavitni namen teh izbranih spisov je, zbrati vse pomembnejše Bevkove literarne spise in jih tako približati domače, slovenske knjige znanjem bralcev. To je bilo res že nujno potrebno, saj je spričo pisateljeve velike plodnosti le malokdo mogel spremljati vse njegovo delo, zlasti, ker je mnogo Bevkovih najboljših spisov izšlo na Primorskem, v Gorici in Trstu, in tako večini Slovencev sploh niso dostopni. Seveda bomo po tem izboru tudi bolje spoznali duhovno podobo pisatelja in presodili umetniško vrednost njegovih del, dasi nam zbirka ne bo pokazala Bevka morebiti z razvojnega vidika, marveč se bodo naračelnejši spisi družili v posa-

nosti. Njegovo pripovedno delo obsega namreč sodobno-realistične, zlasti kmetijske, a tudi meščanske povesti ter prav tako zgodovinsko-romantične zgodbe.

Obe deli prvega zvezka Bevkovih izbranih spisov nam kažeta pisatelja zlasti kot pripovednika kmetijske povesti. Prvo izmed njih, roman »Ljudje pod Osojnikom« je izšlo najprej leta 1925 pod naslovom »Smrt pred hišo« v Gorici, drugo, povest »Krivda« štiri leta pozneje v Trstu. Oba spisa sta močno predelana, tako da sta dejansko nova tudi za tistega, ki ju že pozna. Ločita pa se po tem, da je prvo bliže pojmovanju idealističnega realizma, medtem ko razodeva drugo bolj poteze skrajnega realizma.

Realista označuje že to, da postavi Bevk svoje ljudi navadno v resničen in določen prostor, večinoma v svet svoje ožje domovine, v čemer je podoben Preglju, le da je še doslednejši. To pričajo tudi »Ljudje pod Osojnikom«. Pisatelj začne svoje pripovedovanje z opisom pokrajine, v okviru katere se godi dejanje. Ta opis je postavljen na delo romana kot »okvir«, v čemer pa ne smemo videti le slučajne pisateljske tehnike, marveč hoče avtor poudariti — se zdi — zvezo med človekom in zemljo. Bevk je očito skušal napisati nekako kmetijsko epopejo, kolektivno zgodbo vasi Krnice, ki se imenuje kraj, kjer se godi osrednje dejanje. To je vas s štirimi hišami: Krivčevo, Ruparjevo, Graparjevo in Košanovo. V središču romana je pisatelj postavil sicer življenje Petra Krivca, vendar pa vzporedno z usodo njegove rše zgodbo ostalih družin. Roman se začne s smrtjo starega Krivca, prizor, ki ga je treba postaviti poleg klasičnih Kersnikovih in Tavčarjevih opisov kmetijske smrti. Peter doživlja nato samotno mladost od strica-varuha zapostavljene sirote. Ta zagrenjenost si je pozneje poiskala izhoda v eni najelementarnejših strasti kmetijskega človeka, v lakomnosti in trmastem pohlepu po zemlji, ki ga podžiga še skrb za njegove štiri sinove. To bridko občutijo sosednje hiše, najbolj usodno Ruparjeva, ki popolnoma propade, in Košanova,

kateri ubije Petrov sin Janez zina, študenta Poldeta. Ta strašni dogodek je v romanu dvakrat pomemben: v etičnem smislu je začetek povračila, ki prihaja po otrocih, v pripovedni zgodbi pa pomeni preobrat Krivčeve življenjske poti. Odslej gre pri njem vse navzdol. Zapusti si še drugi sin. Tone, a najstarejši, France, mu umrje. Vsa vera, ki jo je stavil na sinove, se mu zruši. Vendar se mu tedaj oglasi vest. »Pregledoval je v duhu in videl, da se vse čudno prepleta in kriza; dejanja niso v skladu ne s človeškim srcem ne s človeško vestjo.« Konec je očistitve. Roman se zaključuje z upanjem v bodočnost, z vero v življenje in v — zemljo, ki jo gre Krivce po dnevih hudega trpljenja orat z najmlajšim sinom Jožetom.

Dasi je v romanu še vse polno dogodkov, ki jih nismo navedli, in dasi je pisatelj do konca spremljal usodo vseh hiš v vasi, vendar kaže že ta kratka obravnava vsebine, da je glavni poudarek na zgodbi Petra Krivca in njegove družine, kar je vidno zlasti proti koncu. Prvotna pisateljeva zasnovka, ki nekoliko spominja na Reymonta (»Kmetije«), se torej ni popolnoma posrečila. Bevk ni toliko širok pripovednik, kolikor opazovalec človeške narave in risar značajev. To se kaže že v izredno kratkih, zato pa številnih poglavjih, prav tako pa tudi v bogatem dialogu. Izraziti etični poudarek, ki je viden zlasti proti koncu, povzroča stilno nekaj naravnostno — idealistični dualizem. hkrati pa označuje »Ljudi pod Osojnikom« kot dober ljudski roman.

Mnogo bolj dosledno realistično je zasnovana »Krivda«. Tudi dejanje te povesti je postavljeno v resničen prostor in določen čas. Godi se v vasi Zabregu in se začne deset let pred svetovno vojno. Ana in Florjan Strehar se vzameta iz Ljubezni, a kmalu po poroki vrže neko pismo senco na njun zakon, ki se sicer nadaljuje v vsakdanji življenja. Izmed petih otrok sta jima ostala živa sin Jože in hčerka Ana. Nekoč se je Florjan pri delu ponesrečil in ostal hrom. Zena mu streže z vedno večjim odporom, zlasti odkar je pri hiši za hlačna

Kriminalistika v Sloveniji pada

Ljubljana, 29. januarja. Hude gospodarske in socialne stiske gotovo vplivajo na razmah kriminalnih dejanj in na nekako ozadje vsem velikim in manjšim zločinom. Statistika apelacijskega sodišča v Ljubljani o poslovanju posameznih okrajnih in okrajnih sodišč kaže sicer še žalostno sliko, kajti zločini proti tuji lastnini, tako tatvine, vlomi, goljufije in poneverbe, so lani zavzeli velik obseg, toda opažati je pač zadnja leta, da se število zločinov v Sloveniji znatno znižuje, zlasti od leta 1931, ko je bil dosežen vrhunec raznih kazenskih zločinov. Tega leta je bil uveden kazenski zakon, s katero so bile v razbremenitev okrajnih sodišč mnoge kazenske zadeve ponovno vrnjene okrajnim sodiščem, je število velikih kazenskih zločinov pred okrajnimi sodišči v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu začelo narastati. Leta 1932 je bilo pri teh sodiščih le 4850 kazenskih zločinov, naslednje leto 4803 in lani 4478. Kazenskih zločinov proti maloletnikom je bilo leta 1932 vsega 92, predlanskim 95 in lani 78.

Kaj pravite?

V mestih, kjer imajo nebotičnike, se večkrat dogaja, da zleze ta ali oni nesrečenec v dvajseto nadstropje ali pa še višje, odkoder skoči v globino, da se ubije.

Kaj pravite, g. urednik, čemu neki lažijo ti ljudje tako visoko in to tik pred svojo preračunano smrtjo? Ali ne bi bilo dovolj, če bi ljudje skakali na tla že s tretjega ali četrtega nadstropja? Tudi ti skoki bi zadostili. Nabolje seveda pa bi bilo, če bi ti ljudje ostali kar mirno na tleh, ker človek tudi na tleh lahko tako pade, da ima enkrat za vselej dovolj.

Takih ljudi pa, ki jim žilica ne da miru, da morajo lesti kolikor mogoče visoko, čeprav vedo, da se bodo pri najmanjši neugodi ubili, če bodo padli na tla iz previsoke višine — takih ljudi imamo precej tudi pri nas. So ljudje, ki se hočejo na vrh in na vrh in za vsako ceno ubiti. — Eni lezejo navzgor po uradniški lestvi, drugi po politični. Lezejo vedno višje in višje, dokler le morejo; nekateri dne pa se ozro na tla in takrat se jim v glavi nekaj zavrti in — lop!

In konec je vse visoke uradniške ali pa politične slave...

Kaj pravite, g. urednik, ali niso precej pametnejši tisti, ki lepo čaka na trdnih tleh na svojo bodočnost? Če pade človek na tla in ne iz višine na tla, se mu pripeti k večjemu to, da se nekoliko umaze obleko ali pa si oboltele komolec, potem se pa zopet dvigne in vse je dobro.

Zato pa imajo prav tudi tisti ljudje, ki tega ali onega najprej visoko, visoko dvignejo, potem pa skodražljivo čaka, kdaj se ho — ubil...

In to je politika.

Požar pod So. Primožem

Kamnik, 29. januarja.

»Cerkev sv. Primoža gor, tako so dejali nekateri Kamničani, ko so ob dveh zjutraj opazovali velik požar visoko pod planinami. Cerkev je bila res tako ožarjena, kakor bi bila v plamenih. Ogenj pa je nastal precej nižje v vasi Praprotno — sv. Primož št. 2 pri posestniku Prekletu, čigar domačina leži kakih 5 minut vstran ob znani turistični poti na Veliko planino. Gorelo je popolnoma novo veliko gospodarsko poslopje, ki so ga komaj lani dogradili. V staro gospodarsko poslopje je namreč v poletni nevihti udarila strela, da je pogorelo. Ko so domači in sosedje opazili požar, je bilo že vse v ognju. Goreli so skedenj, lhistina in pod, kjer je bilo povsod dovolj sena, poleg tega pa gospodarsko orodje, slamorezica, vozovi itd. Z gaseanjem je bila težava, ker ni vode. Prišlo je par gasilcev iz Strani, da so pomagali obvarovati pred požarom sosedna poslopja, zlasti stanovanjsko hišo, goreče poslopje pa je ožen popolnoma uničil. Rešili so le živino iz hleva. Škode je nad 60.000 Din. Zavarovalnica pa znaša komaj 28.000 Din. Sodijo, da je ožen zanetil po neprevidnosti kak potnik, ki se je zatekel v skedenj prenočevati.

njen nekdanji fant Ivan. Kmalu mu vsa podleža. Moč, ki ga muči ljubosumje, umre kmalu v okoliščinah, ki mečejo senco na Ivana in Ano, ki se nameravata poročiti. Hlapec postaja vsebolj gospodar v hiši. Jože, sicer vasa zaprt fant, se temu upre. Podžgan vrhu tega od strica, dekleta in sosedov zabode hlapec z nožem. Tako je bil uničen Streharjev dom. Sina so obsodili, a mati je šla od hiše.

To je osrednja zgodba povesti, ki vsebuje razen tega tudi zelo lepe opise prirode in življenja na kmetih. Poglavitno skrb pa je posvetil avtor analizi notranjega življenja oseb, kar se vidi že iz naslova. Vse dejanje je osredotočeno v urojno razmerje: žene in moža, žene in priležnika ter matere in sina. Povest raste iz borbe značaje in je zelo napeta in dramatična. To se kaže že iz njene stroge zunanje zgradbe: deli se na tri dele, izmed katerih imata, prva dva po devet, a tretji šest poglavij. Vsak del se zaključuje z dramatično silnim zaključkom: prvi s smrtjo očeta, drugi z ubojem hlapec, tretji s sodbom. Tako napetost ne popusti do konca, prav kakor v dramati. Gotovo ni slučaj, da je bila »Krivda« najprej napisana kot drama z naslovom »Materin greh«. Delo sloni na dosledni analizi človekove narave in življenja, ki ga pisatelj odkriva s krenjo popolnoma nepristranskega opazovalca. Vendar pa se Bevkov realizem loči od skrajnega naturalizma po tem, da mu ne zadostuje »golo dejanje«, marveč postavlja nad sleherni človeško usodo tudi etični vprašaj, kar ga vodi od zunanega pojava človeka do skrivnosti njegove racionalnosti.

France Vodnik.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Sreda, 30. januarja: Strahomir Jagnje. Red Sreda. Četrtek, 31. januarja: Vihar v kozarcu. Red B. Petek, 1. februarja: Postrežek. Premiera. Red C.

OPERA — Začetek ob 20

Sreda, 30. januarja: MIGNON. Red A. Četrtek, 31. januarja: DORICA PLEŠE. — Premiera. Red Četrtek.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 30. januarja ob 20. — Zaluženi ostali. — Zluzane cene. Zdravilo. Red C. Četrtek, 31. januarja ob 20. — Od zore do mraka. Red B.

naslednje leto 94, leta 1932 le 48, predlanskim so tiskovne pravde poskočile kar na 97, lani pa je bilo le 58 tiskovnih pravd. Zanimivo je, da dnevniki ne odnašajo v teh pravdah posebnega rekorda.

Državna tožilstva v Sloveniji so dvignila celotno lani 2356 obtožnic zaradi raznih zločinov, predlanskim 2790, v letu 1932 jih je bilo 2772 in leta 1931 celo 6591.

Prav značilni in poučni so podatki o kazenskih zadevah pri 49 okrajnih sodiščih, ki spadajo v območje ljubljanske apelacijskega sodišča. Kazenskih preiskav zaradi raznih zločinov je bilo lani 5374, predlanskim 5617, 1932 leta 5881 in leta 1931 celo 6593. Prekrškov, ki bodo pozneje spadali pred okr. načelstva, je bilo lani 907, predlanskim 914. Kazenski prestopki so pa lani pri okrajnih sodiščih močno narasli. V prvi vrsti gre za prestopke zoper varnost časti. Lani jih je bilo vseh kazenskih prestopkov 28.068, predlanskim 27.730. Okrajna sodišča so kaznovala lani 517 maloletnikov, predlanskim 543.

Kazenske pravde zaradi velikih zločinov odpadejo na posamezna okrajna sodišča v tem razmerju: Ljubljana 1557, Maribor 1538, Celje 980 in Novo mesto 403. Obtožnice je bilo lani v Ljubljani dvignjenih 722, v Mariboru 850, v Celju 645 in v Novem mestu 289.

Koledar

Sreda, 30. januarja: Martina, devica; Hiacinta, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po kratkem trpljenju mirno v Gospodu zaspal gospod Nikolaj Večerin, policijski nadzornik v pokoji. Pogreb bo v četrtek ob 2 popoldne.

† V Brezicah je neizprosna smrt iztrgala družini Kušlanovi ljubljeno hčerko Mileno. Pokopali jo bodo v četrtek ob 4 popoldne na župnem pokopališču v Brezicah.

† V Cvišerjih pri Kočevju je v četrtek popoldne umrl posestnik in gostilničar Jožef Jaklič, župan občine Kočevje — okolica, v starosti 49 let. Bolehal je že dalje časa za jetiko. Kot župan velike okoliške občine si je pridobil mnogo zaslug.

Naj počivajo v miru, žalujočim svojem nam žalje!

Ostale vesti

— Konec režima sredozimcev. Od 20. jan. na dan sv. Boštjana pa do večera, od sv. Franciška Sal. so vladali vreme sredozimci, ki jim po nekaterih krajih pravijo tudi trdozimci ali pa ledeni močije. V tem času so se pojavljali prav nagli vremenski preobrti. V četrtek, 24. t. m. je dosegel barometer 773,6 mm, kakor je začel naglo padati, tako da je v soboto padel na najnižje stanje 747 mm. Pravtako je termometer delal pravcarke skoke. V četrtek je bilo še — 10° C, v soboto pa +4° C. V tem času je že močno deževalo, o nedeljo snežilo, a po brozgi je nastopilo zmerno mrzlo vreme. V petek je bil sv. Pavel, apostol. O njem pravijo na kmetih: »Danes je sv. Pav (Pavel), ko vsaka stara baba o mrazu pravi.« Pa berač berača vpraša: »Bratec, kje si zimo prespav.«

— Strelska družina v Mekinjah pri Kamniku. Po poročilu iz Kamnika o delovanju Strelske družine v Mekinjah (»Slovenec«, 26. I. 35) bi človek sklepal, da drže Kamničani mekinjsko strelsko družino pokonci. Resnici na ljubo pa moramo ugotoviti, da je kamniških strelcev, ki jim je res zgolj od strelskega sporta, v mekinjski strelski družini včlanjenih le recni in piši pet. Uprava strelskega okrožja je 15. t. m. obvestila strelsko družino, da je prejela pri banovinskih tekmah kot nagrado žepno radio-burilko.

— Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udbi, stori dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice.

— Železniškim upokojencem. Rumene legitimacije so gotove. Vsi upokojenci, ki so oddali svoje legitimacije v podaljšanje na postaji Ljubljana, Glavni kolodvor, naj jih dvignejo v najkrajšem času v računski pisarni. — Šef postaje.

— Licitacije gramozu v kamniškem okraju bodo 4. februarja v Kamniku, 5. pa v Dobu, Lukovici in Moravčah. Kakor vedno, bodo tudi letos licitacije v gostilniških lokalih, kar je že večkrat zbudilo upravičeno kritiko s strani zdražiteljev, ki se jim zdi gostilniški lokal neprimeren iz več razlogov. Predvsem navajajo, da se v gostilni ne morejo vzdržati pijače in da potem iz trne zabijajo drug drugemu cene tako nizko, da se potem kesajo in tarnajo nad nizko ceno. Seveda je po toči zvoniti prepozno, zato bi bili cestnemu odboru zelo hvaležni, če bi opustili staro prakso, da se vrše licitacije vedno v gostilnah. Res je ponekod težko za prosor, toda to ne bi smel biti izgovor. Pravijo, da so včasih pri javnih dražbah postavili pred dražitelje sodček vina, da so potem gnali ceno čim višje. Cestni odbor bi se že iz tega razloga moral izogniti licitacijam v gostilniških lokalih, da ne bi padali nanj podobni očitki, čeprav so seveda neutemeljeni.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Kraljice Marije ul. št. 3, priredi v sredo, dne 30. januarja društveni sestanek s predavanjem univ. prof. g. dr. A. Ogriška »Planšarstvo na našem jugu« (s projekcijami). Začetek ob 20%. Gostje dobrodošli.

— Pri ishljasi sledi na kozarce naravne »Franz Josefove« grenčice, popijte zjutraj na tešcu, brez truda izdalno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Filatelija

Ruske znamke. V proslavo rešitve čeljuškinske ekspedicije se izda še ta mesec serija znamk, ki se bodo uporabljale pri vršni pošti. Gre za vrednosti: 1, 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40 in 50 kopejk. Znamke predstavljajo like mož, ki so se pri teh dogodkih odlikovali, ter prizore iz taborišča na ledeni plošči. Naklada bo znašala 30.000 stavkov. Kot vse kaže, bodo to znamke jako lepe in kras vsake zbirke. — Splošno polaga Rusija veliko pozornost na dovršenost svojih znamk. V zadnjih letih so bile izdane od ruske države tiskane v Moskvi razne serije znamk, glede katerih lahko rečemo, da predstavljajo, kar se tiče okusa, umetniške koncepcije barv in tiska, pred analognimi vseh drugih držav. Rusija povzema na polju filatelije tradicijo carske Rusije, ki je tudi izdajala znamke v najdovršnejši obliki. Pravkar je bila izdana pot vrednot novih znamk: 3, 10, 15, 20, 35 kopejk.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Rekorden izvoz v decembru — Aktivnost znaša za I. 1934 304,9 milj. (1933 495,3 milj.)

V mesecu decembru 1934 je znašal izvoz v našo državo 312,15 milj. Din (novembra 1934 298,1 milj., decembra 1933 249,6 milj.). V teku enega leta se je naš izvoz povečal po količini za 43,55%, po vrednosti pa za 25,06%.

Istočasno je naš izvoz dosegel rekordno višino, katere ne pomnimo od leta 1931 sem. Znašal je v decembru lani 460,64 milj. Din (novembra 375,1 milj., decembra 1933 273,8 milj. Din). Od decembra 1933 do decembra 1934 je naš izvoz po količini narasel za 87,7%, po vrednosti pa za 69,22%. To veliko povečanje je pripisovati v prvi priliki ugodnim prometnim razmeram v decembru lani.

Glavni predmeti uvoza so bili v decembru (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za november): sirov bombaž 24,3 (16,9), bomb. predivo 32,2 (30,1), bomb. tkanine 9,7 (12,5), volna sirova 5,3 (6,9), voln. predivo 7,5 (8,6), voln. tkanine 4,36 (8,5), svil. predivo 7,6 (7,1), svilene tkanine 3,26 (5,5), nepredelano in polpredelano železo 3,54 (3,1), tračnice, žel. material 10,66 (0,3), razni izdelki iz železa in jekla 10,76 (13,0), koža domačih živali 11,6 (8,86), riž 6,8 (4,46), limone in pomaranče 3,7 (1,9), ostalo južno sadje 6,0 (7,2), kava 4,84 (5,2), premog 11,1 (10,3), stroji, orodje in aparati 15,2 (15,14), elektrotehnični predmeti 10,8 (10,7), umetne org. barve 4,96 (4,34) itd.

Največ pa smo izvozili teh-le predmetov: pšenica 19,1 (23,9), koruza 88,7 (75,74), fižol 7,8 (10,00), suhe slive 10,54 (14,0), sveže sadje 1,9 (7,5), hmelj 7,4 (18,5), opij 3,7, konoplja 14,0 (11,8), govedo 6,6 (7,06), konji 1,8 (2,5), prašiči 17,7 (21,16), drobnica 4,8 (7,04), perutnina 4,9

Naša trgovina z Avstrijo in Francijo

Leta 1934 je znašal ves izvoz v Avstrijo 1.154,2 milj. šil. (1933 1.148,1 milj.), izvoz pa je narasel od 774,7 milj. šil. v letu 1933 na 863,0 milj. šil. v letu 1934. Avstrijski izvoz je narasel v Nemčijo, Italijo, Češkoslovaško, Rumunijo, Anglijo, posebno pa na Madjarsko.

Naša trgovina z Avstrijo je bila naslednja: izvoz v Avstrijo 97,8 (104,2) milj., izvoz k nam pa 53,2 (56,4) milj. šil., tako da je znašala aktivnost lani za nas 44,6 milj. šil., leta 1933 pa 47,8 milj.

Leta 1934 je znašal ves izvoz v Francijo 23,061 (1933 28,431) milj. fr. frankov, izvoz pa 17,822 (18,474) milj. frankov. Radi manjšega zmanjšanja izvoza se je pasivnost francoske zunanje trgovine zmanjšala od 9,957 milj. frankov leta 1933 na 5,239 milj. frankov leta 1934.

Naša trgovina s Francijo je bila naslednja: uvozili smo po francoski uradni statistiki v Francijo za 31,55 milj. fr. frankov, izvozila pa je Francija v našo državo 41,64 milj. frankov. Naša bilanca s Francijo je torej za nas pasivna, kar pa se je za nas nekoliko izboljšal v letu 1934, saj je izvoz iz naše države v Francijo narasel za 6 milj. frankov.

★

Konkurzi in poravnave. Uvedeno je poravnalno postopanje proti trdku »Jugoslovanska družba za industrijske potrebščine«, družba z o. z. (Jugoslavija), železokonstruktorska, mehanična in kovinarska industrija v Ljubljani. Poravnalni sodnik Anton Avsec. Poravnalni upravitelj dr. Furlan Boris, odvetnik v Ljubljani. Prijava terjatev do 25. februarja.

Ptuj

Občji zbor ptujske gasilske čete. V nedeljo, dne 27. t. m. so imeli ptujski gasilci svoj redni občni zbor, katerega je vodil predsednik gosp. Cepuder. Na dnevnem redu je bila kot prva točka proračun za tekoče leto, ki znaša 74.000 Din; mestna občina prispeva k potrebščinam, kakor običajno, 40.000 Din. Iz poročila pojavljata se posneti, da se je gasilska četa udeležila preteklo leto gaseanja pri 25 požarih, gasilskih vaj pa je bilo vgaš skupaj 32. Kot zadnja točka so bile volitve v upravni in nadzorni odbor. Izvoljeni so povsod dosežani odborniki s predsednikom okrajnim šolskim nadzornikom gosp. Cepudrom na čelu.

Poroke. V cerkvi sv. Petra in Pavla so se poročili preteklo nedeljo sledeči pari: Josip Golob, zidar, in Neža Lesjak, posestnikova hči, oba iz Spuhlje; Josip Brežek, posestnik, ter Elizabeta Pihler, oba iz Pacinja; Anton Salar, rudar iz Spuhlje, in Antonija Zveglja, zasebnica iz Dornave; Franc Turk, posestnik iz Lancove vasi, in Jera Petrovič, posestnikova hči iz Podvinca. Obilo sreče!

Javna zahvala. Ob prebrizki izgubi naše ljubljenske Manice Segala se prav pristožno zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, zlasti č. duhovščini, cenjenim darovalcem cvetja, gg. govornikom in vsem udeležencem pogreba. Se enkrat: Prisrčno Bog plačaj! Zalujoča mama in brata.

Gomilsko

Jutri obhajata ugledna Franc in Franciška Korun iz Zaklja srebrno poroko. Odlična jublanta sta zavedna katoličana in v zborna vzgojitelja svojih štirih otrok, katerih najstarejši Franc je lani absolviriral kmetijsko šolo v št. Jurju, hčerka Marica, letos obiskuje gospodinjstvo šolo istotam, druga hčerka Francka pomaga doma pri gospodarstvu, najmlajši Viktor pa obiskuje humanistično gimnazijo v Mariboru. Zares požrtvovalna skrb staršev za dobrobit in strokovno izobrazbo svojih otrok. Oče je tudi cerkveni ključar ter zvesto pomaga za napredek župnije. Jubilatoma iskreno čestitamo in želimo, da bi v krogu svojih ljubih otrok obhajala tudi zlato poroko!

Pozimi, ko je hrana težka, in kri gosta, ostaja v krvi več strupenih tvarin, piti morate

RADENSKO!

Radenska nevtralizira kisline, preprečuje žgavice in podiranje, pospešuje delo želodca, Z ojačenim mokrenjem (kot iz vodovoda) izpere in očisti kri in žleze škodljivih zaostankov. Radi tega se počutijo zdrave in dobro vsi oni, kateri redno pijejo RADENSKO!

Borza

Dne 29. januarja.

Denar

Neizpremenjeni so ostali akoro vsi tečaji z izjemo Amsterdam, Prage in Trsta, ki so narasli. V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling neizpremenjen; 8,10 8,20. Grški bont v Zagrebu 30,10—30,40, v Belgradu 30,25 bl. Angleški funt je na zagrebški borzi narasel na 228,72—225,32, v Belgradu pa na 222,95—224,55. Španska peseta v Zagrebu 5,45 bl., v Belgradu 5,50 blago, Budimpešta v Belgradu 8,75 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2071,43—2086,03. Berlin 1756,08—1769,95. Bruselj 1024,20—1029,27. Curih 1421,01—1428,08. London 215,63—217,69. Newyork 4410,63—4446,94. Pariz 280,60—291,03. Praga 183,42 do 184,32. Trst 374,32—377,40.

Promet na zagrebški borzi 31.580 Din. Curih. Belgrad 7,02. Pariz 20,38. London 15,205. Newyork 313,125. Berlin 72,10. Milan 26,38. Madrid 42,225. Amsterdam 200,075. Berlin 124,—. Dunaj 57,55. Stockholm 78,40. Oslo 76,40. Kopenhagen 67,90. Praga 12,915. Varšava 58,35. Atene 2,92. Carigrad 2,48. Bukarešta 3,05. Helsingfors 6,71. Buenos Aires 0,70.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca slaba in so tečaji večinoma popustili, nekateri tečaji pa so se vendar ustalili. Tako n. pr. je ostalo 7% investicijsko posojilo neizpremenjeno. Pač pa je nekoliko ponehal promet, ki je bil danes slabši kot običajno. Znašal je na zagrebški borzi: vojna škoda 1500 kom., 6% begl. obveznice 800.000. Izredno znaten je promet v dolarakih papirjih, katerih je bilo danes samo 7% Biera zaključenega za 30.000 dolarjev, vsekakor rekorda postavka za en dan.

Ljubljana. 7% inv. pos. 74—78, agrarji 47,50 dep., vojna škoda 390—392, 6% begl. obv. 65—67, 8% Bler. pos. 75—77, 7% Bler. pos. 68—69, 7% pos. DHB 70—73.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 75—76, agrarji 48—49, vojna škoda 387—391 (390, 385), 2. 387—390 (387, 393), 3. 387—392 (390, 392), 4. 5. 6. 387—390, 6% begl. obv. 65—66,50 (65, 66), 3. 65—68,50, 8% Bler. pos. 75—77, 7% Bler. pos. 68,50—68,75 (68,50), 7% pos. DHB 70—73. Delnice: Narodna banka 5900 den. Priv. agr. banka 267—273. Trboveljska 120—128.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 75,50—77 (77, 75,50), agrarji 47,50—48,50 (49), vojna škoda 392—394 (393, 393), 2. 392—394 (395, 394), 3. 392—398 (395), 6% begl. obv. 67,50—68 (68,50, 66,50), 7% Bler. pos. 68,25—68,75 (68,75), 7% pos. DHB 70 den. — Delnice: Priv. agr. banka 268—271 (274, 266).

Žitni trg

Ljubljana (franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu). Pšenica 68, 79 kg 2% 132,50—135, oves 68, 89—94, koruza 68, 68—69, praprotno suha 68—70, ban. 68—69, moka brez prometnega davka 68, in ban. 210—230, št. 2 195—215, št. 5 175—195, otrobi debeli 100—105, drobi 85—90.

Sport

Naši akademiki na smučarskih tekmah v Švici

Vsako leto se vršijo v Švici mednarodne akademске tekme. Letos v februarju (od 4.—10.), se bo vršilo svetovno akademsko prvenstvo v zimsko-sportnih panogah, obenem pa se bodo vršile tekme v smučanju, ki jih prireja vsako leto SAS (Švicarski akad. smuč. klub), tako zvane SAS tekme. Ni pa pri tem razumeti, da bi se vršile tekme dvakrat, samo klasificirajo se tekmovalci posebej za prve in za druge tekme. Za SAS tekme so razpisani prehodni pokali, ki jih hranijo letos: zmagovalci v alpski kombinaciji (1934) Kraisy (Nemec); zmagovalci v teku na 18 km Kigusi (Japonec); zmagovalci v smuku Kraisy; zmagovalci v slalomu dr. Vetter (Nemec); zmagovalci v kombinaciji teka in skoka Sigmund Guttormsen (Norvežan). Za letos sta razpisana še pokala za štafetni tek, ter za kombinacijo teka, skokov, smuka in slaloma.

Naši akademiki se tudi letos nameravajo udeležiti tekem v St. Moritzu. V Švici so že dvakrat nastopili prvič v Grindelwaldu leta 1932, drugič v St. Moritzu leta 1933. Dasi je bil smučarski sport pri nas takrat šele v razvoju, so naši akademiki dosegli prav lepe uspehe.

Ze omenjenih tekem v Grindelwaldu (11. do 14. februarja 1932), so se udeležili akademiki: Bervar, Dečman, Baebler, Kukovec, Jenko in Pold. Schwab, ki je nastopil v drsanju. Uspehi naših tekmovalcev so bili sledeči: v teku v dalj, kjer je startalo 40 tekmovalcev, je dosegel Bervar častno 10. mesto, Jenko 13., Dečman 14. in Baebler 16. Pri tekmi v smuku je dosegel Robert Kukovec 15. mesto. To je bil zanj lep uspeh, ker je startalo nad 40 tekmovalcev in ker so bili pred njim plasirani sami Švicarji in Avstrijci, ki prednjačijo v tej disciplini. V štafetnem teku smo pa zasedli med devetimi štafetami 5. mesto.

Prav lepe uspehe so dosegli akademiki tudi leta 1933 v St. Moritzu. O teh bomo še poročali.

Letošnji program v St. Moritzu je sledeči: Dne 4. februarja: Otvoritev tekem in slavnostni obhod po mestu. Dne 5. februarja: Tek na 18 km. 7. februarja: Smuk. 8. februarja: Zjutraj štafeta, popoldne skoki za kombinacijo. 9. februarja: slalom. 10. februarja: Skoki in razdelitev nagrad. Poleg tega bodo še tekme v drsanju, hokeju na ledu itd., teh se pa naši akademiki ne bodo udeležili. Program je razvidno, da bodo tekmovalci imeli presledke, da ne bodo s tekmami preobremenjeni, kakor so bili leta 1932 in 1933, ko so morali v štirih dneh absolvirati vse tekme, tako, da je moral skoraj vsak tekmovalci nastopiti po dvakrat dnevno.

Po lepih rezultatih akademikov na slovan-skem prvenstvu na Pokljuki, pričakujemo ugoden placement v St. Moritzu!

★

SK Ilirija (hockey sekcija). Danes ob 10 in ob 18.30, trening na dva gola. Obvezno za vse. Prijdito točno! — Načelnik.

Propagandna smučska tekma »Smrekovec—Črna« se vrši dne 2. febr., zreb ob 10 pri koči na Smrekovecu s startom ob 11. Za dame skrajšana proga.

Razdelitev nagrad s predhodnim darilom, katerega je podarila g. L. Bargače, soproga rudniškega ravnatelja v Mežici, se vrši ob 17 na društveni veselici v Črni pri Matevžu.

Za znižano avto vožnjo za smučarje od Prevalj do Črne in nazaj je preskrbljeno, prijave sprejema »Olepevalno in turško-prometno društvo« v Črni pri Prevaljah.

Na Voglu je zapadlo nad 1,5 m snega. Ta priznani najidealnejši smučarski teren je bil v pretekli jeseni izpopolnjen z napravo nove smučarske proge za smuk v dolino, ki je izpeljana čez Kratke plaze v Malo Suho ter omogoča tudi manj izvežbanim smučarjem ugodno vožnjo. Skalaški dom na Voglu nudi udobno in poceni bivanje.

VREMENSKO POROČILO JZSZ

Pokljuka, dne 28. 1. m.: temp. —3 C, oblačno, mirno. Na 35 cm stari podlagi 150 cm novo zapadlega snega. Smuka prav dobra. Skakalnica neuporabna.

Velika Planina, dne 28. 1. m.: temp. —6 C, na stari 45 cm podlagi 65 cm novozapadlega snega. Vreme jasno, mirno. Smuka odlična.

Telefonično danes:

Kranjska gora, temp. —4 C, barometer stoji mirno, oblačno, mirno, 80 cm južnega snega.

Rateče-Planica, temp. —4 C, barometer stoji mirno, oblačno, mirno, 80 cm južnega snega.

Tamar: 150 cm južnega snega.

Blat-Jezero: temp. —4 C, jasno, mirno, snega 42 cm, srenj.

Bistrica-Bih. Jezero: temp. —2 C, jasno, mirno, 35 cm južnega snega.

Višnja gora, Polzevo in Gradšče: temp. —5 C, oblačno, vetrovno, snega 20 cm. Smuka manj ugodna.

★

Sonja Henie zopet prvakinja Evrope. Dne 26. januarja so se v St. Moritzu vršile tekme v umetnem drsanju za prvenstvo Evrope. Tudi topot ga je osvojila slavna Sonja Henie pred Lieselotte Landbeck (Avstrijka). Pri izvajanju neobveznih likov se ji je pripetila sicer majhna nezgoda, vendar so ji kljub temu v handikapu prisodili prvo mesto. Rezultati: 1. Sonja Henie (Norveška) 427,7 točk; 2. Lieselotte Landbeck (Avstrijka) 410,01 točk; 3. Cecilia Colledge (Anglija) 405,31 točk; 4. Maxie Herber (Nemčija) 390,9 točk; 5. Gweneth Butler (Anglija) 385,57 točk.

Svetovna prvenstva v hokeju na ledu so končana. Prvo mesto je zavela Kanada z zmago 4:2 (2:1, 1:1, 1:0) proti Švici. Zmaga Kanade ni nikogar presenetila, kajti ta država pomeni trenutno v hokeju isto, kar je pomenila nekoč Anglija v nogometu. Evropsko prvenstvo je dosegla Švica z zmago nad Češkoslovaško 4:0. Ta častni naslov ji je pripadl zlasti po zaslugi izvrstne napadalne vrste Torriani-Cattini I.-Cattini II., ki je bila postavljena kot druga napadalna vrsta v reprezentanci Evrope, ki bo predvidoma te dni igrala proti Kanadi.

Slavni teniški igralce Hlnry Cochet se namerava v kratkem podati na turnejo po Egiptu, Indiji, Kitajski, Japonski, Avstraliji in Južni Ameriki.

Eleanor Holm je v hrbtnem plavanju, na 100 m postavila nov svetovni rekord s časom 1:16,3 (stari rekord Holandčanke Mastenbroek je znašal 1:16,8).

Češkoslovaška reprezentanca za svetovna prvenstva v teletenisu je že določena in bo 16. dni odpotovala v London. Reprezentanca sestavlja sledeči igralci: Hammer, Kolar, Švohoda, Bana in Tobiasch. Prav tako bo odpotovala v London tudi madžarska reprezentanca, ki je v zadnjem hipu dobila od vlade podporo v znesku 3000 pengov. Na poti gostuje 5. II. v Parizu v dvomatchu Madžarska:Francija. Moštvo bosta očelila Bowna in Glanz, ki se bosta vrnila iz Amerike.

25% popusta 25%
od
cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi
celo zbirko do 15. III. 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466— s popustom pa samo Din 349.50.

II. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Povečan predlog: od 85 na 89 milijonov Din

Banovinski proračun za 1935-36

Zmanjšanje splošne doklade na 50 0/0 — Načrt novih taks in doklad državnim dokladam

Z ozirom na zasedanje banovinskega sveta, ki se začne dne 4. februarja 1935, je banska uprava sestavila načrt proračuna dravske banovine za proračunsko leto 1935-1936, ki je približno za 4 milj. višji kot v tekočem proračunskem letu.

V naslednjem podajamo pregled proračunov za zadnja tri leta v tis. Din:

	1933-34	1934-35	1935-36
Izdatki			
splošni oddelek	5.137	5.212	5.954
upravni oddelek	484	374	501
kmetijski oddelek	8.638	8.934	9.296
tehnični oddelek	36.703	35.450	31.944
soc. pol., zdravstvo	16.405	14.847	18.294
finančni oddelek	12.817	12.212	12.947
trgov. in industr.	2.023	1.985	2.290
rezervni krediti	800	500	700
skupno	87.561	85.155	89.090
Dohodki			
doklade	45.072	48.000	39.000
trošarine	19.450	19.600	23.200
takse	12.550	12.130	23.740
ostale davščine	650	750	1.000
podjetja	16	2	—
državna dotacija	—	1.000	1.000
iz prejšnjih let	8.923	2.500	1.000
razno	900	1.154	1.151

Iz teh primerjav je razvidno, da so v primeri s tekočim proračunom izdatki razen za tehnični odelok zvišani. Na drugi strani pa se težišče banovinskih dohodkov vedno bolj prenaša od doklad na trošarine in takse, od katerih je predvideno za 1935-36 veliko večji donos kot v tekočem letu in sicer zaradi uvedbe nekaterih novih trošarin in taks. Državna dotacija je slejkoprej minimalna in znaša le 1.000.000 Din kot doslej.

Občni oddelek

Večinoma so zvišani osebni izdatki zaradi predavanja, deloma pa tudi nekaterih novih imenovanj. Nadalje so povečani krediti za potne stroške, od katerih odpade največ na kmetijski in tehnični oddelek. Poleg tega so pa zvišani tudi upravni izdatki v razne svrhe. Nova je postavka 100.000 Din za spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Povečana je postavka za pospeševanje elektrifikacije od 0,75 na 1 milj. Din.

Kmetijski oddelek

izkazuje povečanje osebnih in stvarnih izdatkov. Omenjati moramo povečanje prispevkov za urejanje hudournikov od 0,6 na 0,92 milj. Din. Povečane so tudi dotacije kmetijskim šolam in zavodom od 2,82 na 3,3 milj. Din. Namesto prejšnjih detajlnih postavk za pospeševanje kmetijstva pa je vnesena v proračun skupno dotacija banovinskega sklada v znesku 2,67 milj. Din. — Kmetijski sklad bo opravljal izdatke, ki so šli doslej iz splošnega proračuna. Izdatki komisije za agrarne operacije so povečani od 0,64 na 0,66 milj. Din.

Prosvetni oddelek

Kot v ostalih oddelkih so se zvišali osebni izdatki kakor tudi stvarni. Podpora sokolstvu ostane neizpremenjena: 0,2 milj., podpora sokolskim četam ravnotako 80.000 Din, postavka 80.000 Din za mladinska okrevališča pa postane splošna, ni namenjena kot doslej samo za okrevališče sokolskega naraščaja.

Dotacije gledališčem v Ljubljani in Mariboru ostanejo neizpremenjene: ljubljanskemu 330.000, mariborskemu pa 40.000 Din. Med izrednimi izdatki omenjamo zmanjšanje dotacij za gluho-nemice v Ljubljani itd. Novi sta postavki: 300.000 Din za nakup posestva in anuitele za adaptacijo poslopja za šolo za slepce in 300.000 Din za dozidavo gluho-nemnice v Ljubljani.

Tehnični oddelek

Osebni izdatki so povečani od 8,35 na 8,42 milj. Din. Prispevek banovine k vzdrževanju cest in mostov, ki so v oskrbi okr. cestnih odborov, in k vzdrževanju železniških dovoznih cest je ostal neizpremenjen, ostali izdatki pa so se deloma zvišali. V splošnem je sicer proračun tehničnega oddelka zmanjšán, toda vpeljan je banovinski cestni fond, ki je bil doslej obsežen v splošnem proračunu tehničnega oddelka.

Cestni fond

Iz tega fonda se plačujejo izdatki za vzdrževanje in gradnjo cest in mostov itd. Izdatki so proračunani na 7,38 milj. Din in na ravno toliko dohodki. Dohodki fonda bi bili naslednji: taksa na motorna vozila pol milj., prispevek avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo cest pol milj., 5% nadomestna doklada za odkupnino osebnega dela, odkupnina za osebno delo uradništva in nameščencev: preostanek iz prejšnjih let 1,7 milj. in dohodki in proračunskem letu 1935-36 v znesku 0,73 milj. Din.

Socialna skrb in zdravstvo

Poleg zvišanja osebnih izdatkov za nekih 70.000 Din so povečani mater. izdatki za splošno socialno skrbstvo. Nova je tu postavka 50.000 Din kot podpora za ustanovitve doma za moralno ogroženo in padlo žensko mladino. Izpadla je postavka za novinarski dom v znesku 10.000 Din.

Kot prispevek za preskrbo Suhe Krajine z vodo je določena postavka 235.000 Din, v sedanjem proračunu 25.000 Din. Tudi druge podpore so povečane. Ker so se dosedanje postavke izkazale za nezadostne, je povikana postavka: plačilo oskrbnih stroškov javnim zdravstvenim ustanovam v banovini in v drugih banovinah od 2 na 3 milj. Končno so se povečale dotacije banovine zdravstvenim ustanovam od 6,04 na 7,2 milj. Din. Nov je izredni izdatek pol milj. Din kot prvi obrok za adaptacijo, opremo in ureditev banovinske hiralnice v Gornji Radgoni.

Finančni oddelek

Poleg zmerne povečanja osebnih izdatkov, zlasti pri pokojninah, je povečanje v tem oddelku pripisovati povečanim izdatkom za anuitele, obresti in vračilo posojil banovine in podjetij od 7,78 na 9 milj. Din, nasprotno pa je namenjenih za plačilo obveznosti iz prejšnjih let le 2 milj. Din, v sedanjem proračunu 2,5 milj. Din.

Trgovina in industrija

Poleg povečanja osebnih izdatkov omenjamo povečanje izdatkov za državne dvorazredne trgo-

vinske šole od 0,08 na 0,17 milj. Din, ker je bila vnesena v proračun na novo vsota 100.000 Din za anuitele za odplačilo dolga. V skupini tujski promet sta dve novi postavki: 30.000 Din prispevek napravam za zračni promet ter 50.000 Din za pospeševanje zimskosportnih naprav in prireditev.

Bednostni sklad

Proračun dohodkov tega sklada — dohodki so izredna davščina delojemalcem in službodajalcem — je povišan od 5,05 na 5,85 milj. Din. V proračunu

Predlagane so nove takse

Doslej smo imeli tri banovinske doklade: 35% občne, 25% nadomestne cestne doklade ter 10% zdravstvene doklade. Poslej bi cestnemu skladu ostala 5% doklada, splošna banovinska doklada pa bi znašala 50%, dočim je znašala doslej skupno doklada 70%. Donos doklade je bil proračunan 1934-35 na doklad 70% na 48 milj. Din, pri novi dokladi 50% pa na 39 milj. Din. To pomeni, da se je odnema podlaga povečala od 40 na ca. 80 milj. Din, kar je v zvezi s povečanimi predpisi pridobnine in družbenega davka.

Trošarina

na kavo, čaj, kakao, čokolado

Donos trošarin je proračunan na 23,2 milj. v primeri s sedanjimi 19,6 milj. Din. Trošarine se razdelje sledeče, v milj. Din: na alkoholne tekočine 10,0 (10,0), na ogljikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače 0,2 (0,2), na mineralne vode 0,6 (0,6), na očetno kislino 0,15 (0,15), na kvas 2,5 (1,0), na pnevmatiko — (0,75), na bencin 4,8 (3,2), na električno energijo 2,5 (2,0), na premog 1,7 (1,7) in končno je navedena nova trošarina na kavo, čaj, kakao in čokolado. Donos je proračunan na 0,75 milj. Din. Odpadla je trošarina na pnevmatiko.

Takse.

Donos taks je proračunan na 23,74 milj., dočim znaša v tek. proračunu samo 12,15 milj. Din. Iz splošnega proračuna je izločena dosedanja taksa na živinske potne liste z donosom 1,3 milj. (v tekočem proračunu 0,7 milj. Din) ter prenesena v banovinski kmetijski sklad. Mimogrede omenjamo, ker smo že pri banovinskih taksah, da je v skladu za kmetijstvo določen tudi znesek 7 milj. Din kot banovinska taksa za prenos lastnine na živinskih potnih listih.

Dosedanje takse so te-le s proračunskim donosom za 1935-36 (v oklepajih podatki za 1934-35, vse v milj. Din): na plesne prireditve in podaljšavo policijske ure 0,5 (0,5), 40% doklado na drž. takso na vstopnice in 4% takso od vrednosti kinematografskih vstopnic 0,4 (0,4), na sečnjo gozdov 0,2 (0,5), na lovske karte 0,5 (0,5), na zakupnino lovišč in ribolovov 0,5 (0,5), na šoferske legitimacije 0,2 (0,2), 2% taksa od prenosa nepremičnin 5,75 (4,5), 100% taksa k dopolnilni prenosni taksi 2,0 (1,6), nezavarovalne premije 0,5 (0,5), na dedščino 0,6 (1,1). — Odpadla je taksa na motorna vozila, katere donos je bil v tekočem proračunu proračunan na 1,0 milj. Din.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

DVANAJSTO POGLAVJE.

Kobentar zasluži 100 Din in klobfuto.

Gospod Slana je stal na ulici ob Komični operi in pozorno upiral oči na Cesarjev most. Videl je, kako je deklica iztegovala mimoidočim roke nasproti in se priklanjala. Ta ali oni je obstal in ji stisnil v roko denar. In deklica se je znova priklonila in se zahvaljevala. Domislil se je onega prizora v sobi. Pikica je stala pred steno, se ji priklanjala in klicala: »Vžigalice, kupite vžigalice, gospoda moja!« Takrat je imela skušnjo! Nobenega dvoma ni bilo več: tamkaj je stala njegova hčerka in beračica! Zazeblo ga je.

Motril je dolgo, koščeno osebo. Kakopak, to je bila gospodična Blaginja. Nosila je naglavno ruto in temne naočnike pred očmi. Spoznal jo je kljub temu.

Njegova hčerka je stala poleg nje na mostu brez pokrivala, oblečena samo v tenko, staro obleko. Njuni kodri so bili že čisto razmršeni od dežja. Privihal si je ovratnik. Pri tem je opazil, da drži mrzlo smotko še vedno med prsti. Bila je že vsa razmršljena. Razjarjeno jo je vrgel v mlakužo, kakor da je ona vsega kriva.

Tedaj se mu je približal stražnik in mu velel, naj stopi na hodnik.

»Gospod stražnik,« ga je nagovoril gospod Slana, »ali je dovoljeno, da majhni otroci zvečer postopajo tod okoli in beračijo?«

Stražnik je zmajal z ramami in odgovoril: »Onilidve na mostu mislite, kajne? Kaj pa naj drugega storita? Nekdo mora slepo ženo voditi.«

»Slepa je?«

»Seveda. In pri tem še dokaj mlada. Skoraj vsak večer stojita tam. Kaj hočeta! Tudi takšni ljudje morajo živeti!«

Stražnik se je strašno začudil, ko ga je tujec bolesto prijel za rame. Potem pa je pristavil:

»Da, da, to je beda!«

»Kako dolgo navadno stojita tam?« je poizvedoval gospod Slana.

»Najmanj dve uri, približno do desetih ponoči.«

Gospod Slana je spet stopil s hodnika na ulico. Razjarjeno je ošinil z očmi koščeno ženo na mostu in dvignil roko, kakor da hoče planiti tja. Pa se je pravočasno premislil in se zahvalil stražniku za pojasnilo. Stražnik je pozdravil in odšel dalje.

izdatkov pa sta bili vneseni dve novi postavki rezervni sklad za brezposelne v znesku pol milj. Din in postavka: Borzam dela in Gl. bratovski skladnici kot najnujnejšo pomoč v slučaju brezposelnosti v znesku 400.000 Din. Ostale postavke so te-le: za izvrševanje javnih del 2,35 (2,55) milj., za zaposlitev višje kvalificiranih brezposelnih 0,65 (0,65) milj., za prehrano onemoglih, brezposelnih in njihovih rodbin, skrb za otroke 1,1 (0,9) milj., in prispevek k vzdrževanju javnih kuhinj in humanitarnih institucij 0,45 (0,45) milj., prispevek fondu za elementarne nezgode in druge ujune 0,4 (0,5) milj. Din.

Pač pa navaja novi proračunski predlog te-le nove takse: na ukoriščenje vodnih sil 1,5 milj., na bicikle 1,5 milj., na radijske aparate 1,0 milj. Din, na posest odnosno nošenje orožja 0,65 milj. Din, na prošnje za zaposlitev inozemcev 0,24, na stacionarne motorje in parne kotle 1,5 ter banovinske takse k državnim taksam po zakonu o taksah 6,2 milj. Din. Skupno je donos teh novih taks proračunan na 12,590.000 Din.

Davščine na šmarnico v novem predlogu proračuna ni več. Donos nepobranih terjatev je proračunan na 1,0 milj. Din (v sedanjem proračunu 2,5 milj. Din).

★

Dvig hranilnih vlog

Po novem letu opažamo, da se je začelo v gospodarskem življenju nekoliko živahnije življenje. Po zastoji v zadnjih treh mesecih lanskega leta je prišlo zopet nekoliko več dobre volje, kar je v nemali zvezi s političnim položajem. Izboljšanje položaja se pozna tudi na denarnem trgu, kjer zadnje čase dotok vlog prevladuje nad odtokom.

Običajno vloge naraščajo posebno v prvi polovici meseca, letos v januarju opažamo dvig vlog tudi v drugi polovici meseca. Deloma je dvig vlog sezonskega značaja. Posebno znaten dotok vlog beležijo denarni zavodi, ki se niso poslužili zaščite. Pa tudi denarni zavodi, ki so pod zaščito, so beležili dvig vlog. Za življenje prometa bi bilo dobro, da se čimprej rešijo prošnje vseh denarnih zavodov, da bi tudi zavodi, katerih prošnje še niso rešene in s tem tudi ne njih položaj, lahko v večji meri sprejemali vloge kot doslej, ko ljudje ne vedo, da je njih novo poslovanje popolnoma ločeno od starega.

Zaradi novega dotoka vlog tudi obrestna mera za nove vloge ni visoka. Poleg tega je treba upoštevati, da je danes zelo malo prilike za plodnosno naložbo kratkoročnega denarja. Naložbe na žiru ne nosijo nič, tekoči računi pri drugih denarnih zavodih nizke obresti, blagajniški zapisi Narodne banke na največ tri mesece nosijo nizke obresti, dobrih blagovnih menic je malo in končno položaj na tržišču vrednostnih papirjev še ni toliko ustaljen, da bi ga smatrali za torišče kratkoročnega denarja. Na dolgoročne posle pa danes ni misli, dokler ne bodo ustvarjeni vsi predpogoji za normalno poslovanje trga in gospodarstva sploh.

Nenadoma se je prikazal pred gospodom Slano — Peter Kobentar. Zarezal se je in ga pocukal za suknjo.

»No, kaj sem dejal, gospod ravnatelj?« je začepetal. »Ali sem vam kaj preveč obljubil?«

Gospod Slana je molčal in srepo gledal čez ulico.

»Na drugi strani mostu pa stoji prijatelj vaše gospodične hčerke,« je sovražno in škodoljelno nadaljeval Peter Kobentar. »Tudi on berači. Čakajte, že vem. Tonček Gost se piše. Ta že zdavnaj spada v vzgajališče za pokvarjene otroke.«

Gospod Slana je molčal in motril Tončka. Torej navaden beraček je postal prijatelj njegove hčerke? A zakaj Pikica in vzgojiteljica prav za prav prodajata vžigalice? In čemu potrebuje naskrivaj denar? To mu ni šlo v glavo.

»Tako, zdaj sem pa plačilo pošteno zaslužil,« je izjavil Peter Kobentar in otipaval s prsti suknjo gospoda Slane.

Ravnatelj je potegnil listnico iz žepa, vzel iz nje bankovec za 100 Din in ga izročil fantu.

»Obdržite listnico za trenutek kar v rokah,« je predzročil dejal Peter Kobentar in se spet nesramno zarežal. »Če mi daste še sto dinarjev, ne povem tega, kar ste videli, nikomur. Drugače raztrojim po vsem mestu in gotovo bo že jutri v časopisih. Pomislite, kakšna sramota!«

Gospoda ravnatelja je minilo potrpljenje. Prisilil je fantu takšno zausnico, da je glasno počilo. Gruča ljudi, ki je šla mimo, je hotela posredovati. Peter Kobentar pa tega ni čakal. Hitro jo je popihal. Tako so bili ljudje prepričani, da je nekaj zakrivil.

Peter Kobentar je tekkel, kar so mu dale noge. Vsa ta zgodba mu je prinesla strašno mnogo klob

Službe iščejo

Dekle

za vsa hišna dela, vajena tudi kuhe, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 991. (a)

Manufakturst

vojaščin prost, govorec nemško, slovensko, zmožen samostojno voditi trgovino, išče mesto. Ponudbe pod »Zanesljiv« št. 977. (a)

Zasluzek

Avto kleparji

Oddamo kleparska dela za avtomobil. Ogleda se v gasilskem domu, Brezovica pri Ljubljani. (z)

Službodobe

Zastopnika za Ptuj

in okolico iščemo. - Ponudbe poslati na Singer šivalni stroji, d. d., Celje.

»Salon Chic«

Ljubljana, Wolfova ul. 3, sprejme spretno modistino, ki je sposobna tudi postrežbe. Mesto je stalno. (b)

Deklico

15 let staro, brez staršev, sprejememo za svojo. Delavska 23, Maribor. (b)

Čevljar, pomočnika

za šivana dela sprejemamo takoj. - Zarnik Alfonz, Gajeva 9. (b)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana Krekov trg 10

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice ljubljanske in ljudske posojilnice v Ljubljani z večjo vlogo - so proti gotovini ugodno napredaj. Reflektanti naj stavijo cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »31. januar 1935«.

Hranilne knjižice

in drž. vrednostne papirje kupite ali pa prodajte najugodnejše pri Bančno komerc. zavodu, Maribor. Za odgovor 3 Din znamk.

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

sobo, kuhinjo — oddam. Vprašati: Jarc, Ižanska cesta 141. (č)

Trisobno stanovanje

se odda v mestu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 994. (č)

Dvosobno stanovanje

oddam za 250 Din. Stojice št. 126. (č)

Dvosobno stanovanje

oddam mirni, snažni, poštteni stranki za marec. Ljubljana VII, Hotimirova št. 10. (č)

Posrestva

Parcelo 2500 m²

po 25 Din prodam na Ježici. — Dopise upravi »Slovenca« pod »Ugodno 25« 993. (p)

Tovarno

eksistenčne zmožnosti, v obratu, z vpeljanim proizvodom, zaradi bolezn prodam. — Dopise upravi »Slovenca« pod »Vpeljano« št. 992. (p)

Kupimo

Večjo količino dog

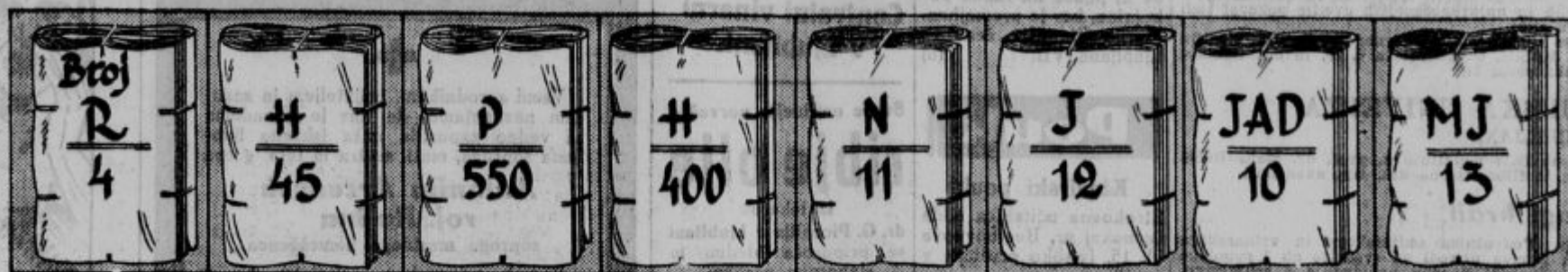
od brinja, rabim za izdelavo sodov. Interesenti naj pišejo na naslov: J. Dušan, Kovačević, Prijedor. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN. Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

BELI TEDEDEN

V prodajo dajemo ogromne množine belega blaga. Jamčimo za brezhibno kakovost. Blago, ki ne odговarja upravičenim željam strank, zamenjamo na svoje stroške ali vrnemo denar. Komur je do cenene nabave, brezhibnega blaga, naj naroči še danes potrebno blago iz naslednjega pregleda:

R/4 šifon za perilo, reklamna vrsta, meter Din 5.—

H/45 šifon za perilo, boljše vrsta, meter Din 6.—

P/550 šifon z močnimi nitkami, šir. 75 cm, meter Din 7.—

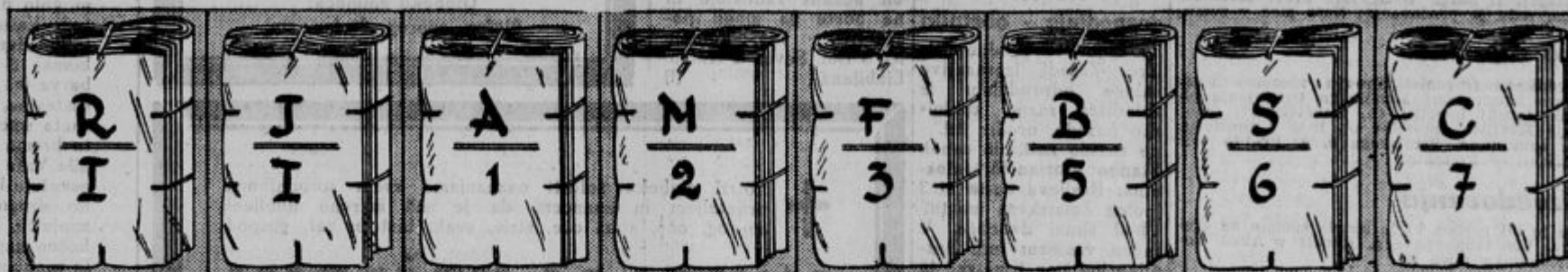
H/400 šifon za perilo, dobra vrsta, širine 72 cm, meter Din 8.—

N/11 šifon za posteljino, močna vrsta, širine 80 cm, meter Din 9.—

J/12 šifon s tankimi nitkami za žensko perilo, šir 90 cm, meter Din 9.—

JAD/10 šifon za perilo, srednje debele nitke, preskušena stvar, šir. 76-78 cm, meter Din 10.—

MJ/13 šifon s tankimi nitkami, dobre kakovosti, primeren za vsako svrhu, šir. 80 cm, meter Din 10.50

R/I šifon, zelo dobra vrsta za posteljino, šir 80 cm, meter Din 12.—

J/I šifon srednje debele nitke, zelo dobra kakovost, za perilo, šir 80 cm, meter Din 12.—

A/1 šifon, lepa tanka nitka za žensko perilo, šir. 80 cm, meter Din 13.—

M/2 šifon, specialna vrsta, za posteljino, šir. 80 cm, meter Din 13.—

F/3 šifon, močna vrsta za posteljino, šir 90 cm, meter Din 14.—

B/5 domače platno, močna debela nitka, širina 78 cm, meter Din 14.—

S/6 šifon, zelo fina vrsta za žensko perilo, šir 80 cm, meter Din 14.—

C/7 batist šifon, za žensko perilo, dobra vrsta, širina 78 cm, meter Din 13.—

FB/8 batist šifon za žensko perilo, šir 80 cm, meter Din 16.50

G/9 gradil za moške spodnje hlače, srednja vrsta, meter Din 9.50

G/14 gradil za moške spodnje hlače, dobra močna vrsta, meter Din 11.—

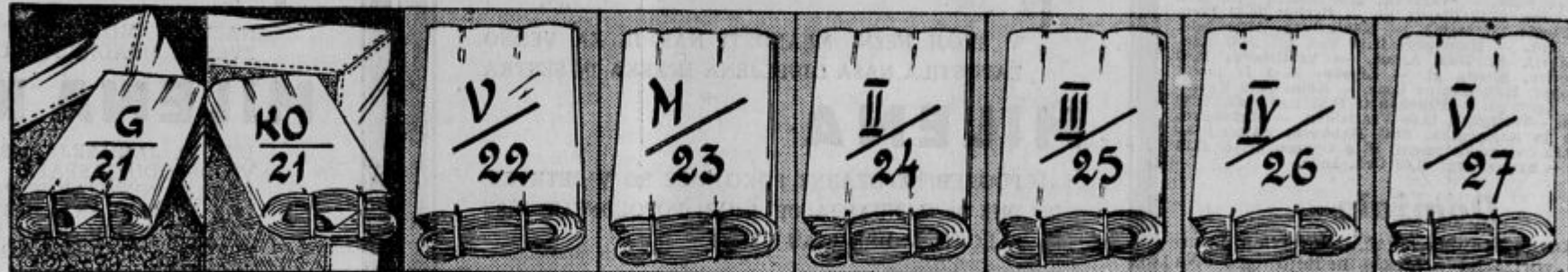
RG/15 Raye gradil za moške spodnje hlače, special. vrsta, meter Din 12.—

B/10 bombaž. platno za rjuhe, dobra vrsta, šir 146 cm, meter Din 13.—

H/17 bombaž. platno za rjuhe, boljše vrsta, šir. 148 cm, meter Din 11.—

B/18 bombaž. platno za rjuhe, močna vrsta, šir 148 cm, meter Din 19.—

C/19 bombaž. platno za rjuhe, debele nitke, šir 148 cm, meter Din 22.—

G/21 platno za prevleke, navad. vrsta, šir. 170 cm, meter Din 22.—

KO/21 platno za prevleke, reklamna vrsta, širina 180 cm, meter Din 24.—

V/22 molino (žoltica), tanka nitka, meter Din 4.—

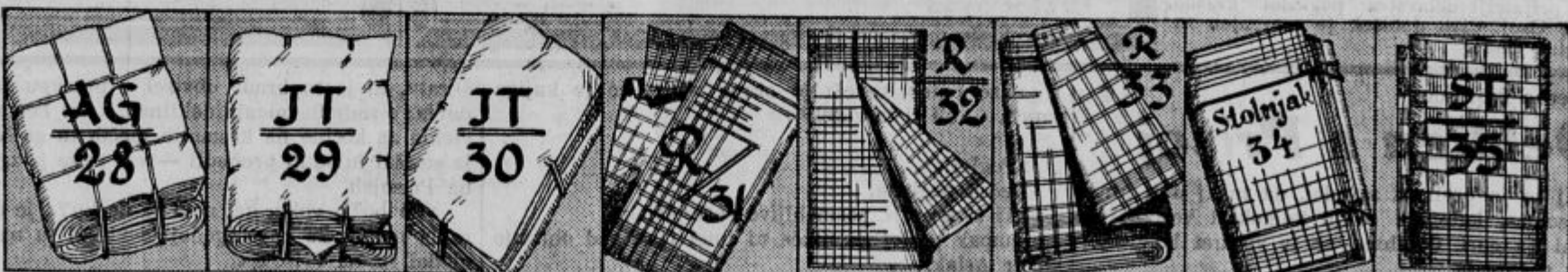
M/23 molino (žoltica), močna nitka, meter Din 6.—

II/24 molino (žoltica) za rjuhe, sred. vrsta, meter Din 12.—

III/25 molino (žoltica) za rjuhe, boljše vrsta, širina 146 cm, meter Din 14.—

IV/26 molino (žoltica) za rjuhe, močna vrsta, šir. 148 cm, meter Din 16.—

V/27 molino (žoltica) za rjuhe, zelo dobra vrsta, šir. 148 cm, meter Din 18.—

AG/28 progasti gradil za blazine, šir. 80 cm, meter Din 11.—

JT/29 inlet za blazine v roza barvi, šir. 80 cm, meter Din 9.—

JT/30 inlet za pernice v roza barvi, šir. 120 cm, meter Din 18.—

R/31 brisače po metru, bele in z borduro, meter Din 6.—

R/32 brisače po metru, boljše vrsta z borduro, meter Din 8.—

R/33 brisače po metru, zelo dobra vrsta, bele in z borduro, meter Din 10.—

ST/34 namizni prt. po metru, belo kockasto tkivo, šir 120 cm, meter Din 18.—

ST/35 namizni prt. bel, karo vzorec, vel 120x120 cm, komad Din 24.—

Blago razpošiljamo po povzetju. Za pošiljatve iz tega pregleda v vrednosti od Din 250.— naprej plačamo poštnino mi, pošljemo jih torej franko. Za cene, kakovosti in množine se obvezujemo samo dole, dokler traja zaloga, za čas »Belega tedna«. Blago prodajamo na lastni riziko, stranke so torej sigurne, da za svoj dober denar dobe dobro blago.

Kastner & Ohler
Zagreb.

Najveća trgovska in odpremna tvrdka v Jugoslaviji

